

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι πρ. 10. ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰαννουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.—Ῥοφεῖται τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

31 Δεκεμβρίου 1878

Σήμερον λήγει τὸ τρίτον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολουθήσωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστίαν καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διευθύνσιν αὐτῆς, πρὸ τῆς 1 ἰαννουαρίου 1879, τὸ τίμημα τῆς συνδρομῆς, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

Τὸ Δελτίον δωρεῖται πρὸς τοὺς συνδρομητὰς τῆς Ἑστίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πληρωμῆς τῆς συνδρομῆς.

Ἀναγκαζόμεθα νὰ πληρώσωμεν ἀπάσας τὰς στήλας τοῦ παρόντος φυλλαδίου διὰ τῆς μεταφράσεως τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Δίκεως, ὅπως συμπεριληφθῇ αὕτη ὁλόκληρος ἐν τῷ ἀνά χειρας τόμῳ τῆς Ἑστίας, ἵνα οὕτως ἑκαστος τόμος περιέχῃ αὐτοτελῇ ἀναγνώσματα.

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκεως.

Συνήχημα· ἰδί σελ. 817.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΖ'

Φυγὴ τοῦ Σάικς.

Στυγερώτερον τούτου κηκούργημα δὲν ἐτελέσθη βεβαίως πρὸ πολλοῦ ἐν τῇ μεγάλῃ πρωτεύουσῃ. Ἐκ πασῶν δὲ τῶν φρικαλέων πράξεων, ὧν τὰ μιάσματα θὰ ἐμόλυνον τὸν καθαρὸν τῆς πρωίας ἀέρα, αὕτη ἀναντιρρήτως ἦν ἡ μυσερωτάτη καὶ ἀνανδροτάτη.

Ὁ ἥλιος ἀνατείλας ἐφώτισε τὸ δωμάτιον, ἐν ᾧ ἔκειτο ἡ δολοφονηθεῖσα γυνή· ἐφώτιζε δ' αὐτὸ, καὶ τοὶ πλείστας δ' κηκούργος κατέβηκε πρὸς παθείας, ἵνα παρακωλύσῃ τὰς ἀκτίνας τοῦ νὰ εἰσχωρήσωσιν· εἰσεχώρουν ὅμως καὶ ἔχον ἄπλετον φῶς. Ἄν δὲ φρικῶδες ἦτο τὸ θέαμα ἔκεινο κατὰ τὸ λυκαυγές, ὁπόσῳ φρικωδέστερον καταφαίνεται νῦν ἐν μέσῳ τοσούτου φωτός!

Ὁ Σάικς δὲν ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του, διότι ἐφοβεῖτο νὰ δραπετεύσῃ· τὸ θυμὰ του ἐξέπεμψε θρηνώδη στεναγμὸν, καὶ ἐκίνησε τὴν μίαν χεῖρα. Τότε μετὰ λύσεως, ἣν δ' φόβος ἐδιπλασίαζεν, ἐκτύπησεν αὐτὴν ἐπανειλημμένως. Πρὸς στιγμὴν ἐκάλυψε τὸ πτώμα δι' ἐνὸς σκεπάσματος· ἀλλ' ἦτο φοβερώτερον νὰ φαντάζηται τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θύματος στρεφομένους καὶ ἀτενίζοντας αὐτὸν, ἢ ὑφουμένους πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπικαλουμένους τὴν τιμωρὸν νέμεσιν. Ἀπέσυρε λοιπὸν τὸ σκεπάσμα· τὸ πτώμα ἔκειτο ἐκτάδην ἐκεῖ ἐν μέσῳ λίμνης αἵματος.

Ἀνάψας πῦρ ἐν τῇ ἐστίᾳ ἔρριπεν ἐν αὐτῷ τὸ ρόπαλον. Εἰς τὸ ἄκρον αὐτοῦ ἔμενον προσκε-

κολλημέναι τρίχες γυναικεῖαι, αἵτινες φλεχθεῖσαι ἔσιζον καὶ ἀνέπεμψαν σπινθηράς τινας, αἱ ταχέως τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος ἀνύψωσεν εἰς τὴν κηπουρικήν. Καὶ μόνον τοῦτο ἤρκει νὰ κατατρομάξῃ αὐτὸν, καίπερ ἀπεσκληρυμένον ἐν τῇ κηκουργίᾳ. Ἐξηκολούθει ἐν τούτοις νὰ κρατῇ τὸ ρόπαλον, μέχρις οὗ τὸ πῦρ κατέταμεν αὐτὸ εἰς πολλὰ τεμάχια, ἅτινα συναθροίσας ὥθησεν ὅπου ἦσαν πλείονες ἄνθρωποι διὰ νὰ ποτεφρωθῶσι τάχιστα. Τούτου δὲ γενομένου ἐνίψε τὰς χεῖρας καὶ ἐκαθάρισε τὰ ἐνδύματά του· ἀλλ' ὑπῆρχον κηλίδες, αἱ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξαλειφῇ· ἠναγκάσθη λοιπὸν νὰ κόψῃ τὰ κηκλιδωμένα μέρη τῶν ἐνδυμάτων του καὶ ἔρριψε τὰ τεμάχια εἰς τὸ πῦρ. Ὅλον τὸ δωμάτιον ἦν βεβαμμένον αἵματι. Καὶ αὐτοὶ οἱ πόδες τοῦ κυνὸς ἦσαν αἱματόφυρτοι.

Ἐξῆλθε παρακολουθούμενος ὑπὸ τοῦ κυνὸς καὶ ἔκλεισε διὰ διπλῆς περιστροφῆς τῆς κλειδὸς τὴν θύραν· διῆλθε πολλὰς ὁδοὺς, ἀλλὰ βαδίζων ἀσκόπως καὶ μὴ εἰδὼς ποῦ ἐπορεύετο. Μετὰ πολὺν πλάνην εὐρέθη ἐκτὸς τοῦ Λονδίνου, ἐν τοῖς ἀγροῖς τοῦ Νόρθ-Ἔντ, καὶ κατεκλίθη πλησίον φραγμοῦ τινος. Ἐκοιμήθη ὀλίγον, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν ἠγέρθη καὶ ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του, λαβὼν ἀντίθετον διεύθυνσιν, καὶ τραπείς τὴν εἰς Λονδίνον ἄγρουν· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐπανέκαμψεν, ἐπλανήθη ἀνὰ τοὺς ἀγροὺς, ὅτε μὲν κατακλινόμενος, ὅτε δ' ἐγχειρόμενος καὶ ἐξακολουθῶν τὸν δρόμον του.

ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἀβεβαιότητος καὶ ἀμηχανίας περὶ τοῦ πρακτέου κατεχόμενος, ἥτις καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ἐβασάνιζεν αὐτὸν, ἔλαβε τὴν νύκτα τὴν εἰς Λονδίνον ἄγρουν. Ἡ ὁδὸς διήρχετο διὰ τοῦ ταχυδρομικοῦ σταθμοῦ, πρὸ τῆς θύρας δὲ τοῦ τοῦ εἶδεν ἰσταμένην τὴν ταχυδρομικὴν ἄμαξαν.

Ὁ ταχυδρόμος ἵστατο πρὸ τῆς θύρας, ἀναμένων τὸν ταχυδρομικὸν σάκκον· μετ' ὀλίγον προσῆλθέ τις, φέρων στολὴν ἀγροφύλακος, εἰς ἣν παρέδωκε καλὰ θιόν τι.

«Τί νέα ἀπὸ τὴν πολιτείαν, Βενιαμίν; ἠρώτησεν ὁ ἀγροφύλαξ, παρατηρῶν μετὰ θαυμασμοῦ τοὺς ἵππους τῆς ἁμάξης.

— Τίποτε δὲν εἰξέρω, ἀπεκρίνατο ὁ ἑτερος, φορῶν τὰς χεῖρίδας του. Τὰ γεννήματα εἶναι κομμάτι ὑψωμένα. Ἦκουσα ἀκόμη νὰ λένε δι' ἕνα φόνον, ποῦ ἔγινε κατὰ τὸ Σπιταλφίλντ, ἀλλὰ δὲν το πιστεύω.

— Νέε μου, ἴσα ἴσα διότι ἤμην παλαιὸς φίλος τοῦ πατρός σας, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπράουνλω· διότι ἀπασαί αἱ ἐλπίδες τῶν εὐδαιμόνων χρόνων τῆς νεότητός μου ἐπανεπαύοντο ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῆς ἀδελφῆς του, τοῦ θελκτικοῦ ἐκείνου πλάσματος, ὅπερ ὁ Θεὸς ἀνεκάλεσε παρ' αὐτῷ ἐν νεαρᾷ ηλικίᾳ, καὶ ὅπερ κατέλιπέ με ἐδῶ μόνον καὶ ἔρημον· διότι μετ' ἐμοῦ γονυκλινῆς ἐδεδόθη παρὰ τὴν νεκρικὴν κλίνην τῆς προσφιλοῦς ἀδελφῆς του, τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶχεν ὀρισθῇ ὁ γάμος ἡμῶν. . . ἀλλ' ὁ Θεὸς ἄλλως ἠδύδακε. . . διότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἡ ἀλγοῦσα καρδιά μου συνεδέθη μετὰ τῆς ἰδικῆς του μέχρι τοῦ θανάτου του, ἂν καὶ πολλὰ διέπραξε σφάλματα καὶ εἰς πολλὰς ὑπέπεσε πλάνας· διότι αἱ παλαιαὶ αὐταὶ ἀναμνήσεις πληροῦσιν εἰσέτι τὴν ψυχὴν μου καὶ μόνῃ ἡδύς σας ἀναζωοπυρεῖ αὐτάς· διὰ πάντα ταῦτα εἰμι διατεθειμένος νὰ φεισθῶ ὑμῶν τώρα, ναί, Ἐδουάρδε Λήφορντ, καὶ τώρα ἀκόμη, καὶ νὰ ἐρυθρίω βλέπων ὑμᾶς ἀνάξιον τοῦ ἐνόματός του.

— Τὸ ὄνομα δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν, εἶπεν ὁ Μὼνξ σφόδρα ἐκπλαγείς ἐκ τῆς συγκινήσεως τοῦ γέροντος. Τί με μέλει διὰ τὸ ὄνομα;

— Σὰς δὲν σας μέλει, τὸ εἰξεύρω, ἀπεκρίνατο ὁ κ. Μπράουνλω· ἀλλ' ἦτο τὸ ὄνομα καὶ ἐκείνης, καίτοι δὲ παρῆλθε μακρὸν χρόνον διάστημα, ὅμως συγκινεῖται ἔτι καὶ αἰμάσσει ἡ καρδιά μου, ὅταν ἀκούω αὐτὸ προφερόμενον, καὶ ἀπὸ ξένα ἀκόμη χεῖλη. Μεγάλως δ' εὐχαριστήθη διότι ἠλλάξατε αὐτό.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι καλὰ καὶ ἅγια, εἶπε μετὰ μακρὰν σιγὴν ὁ Μὼνξ, ὅστις διὰ χειρονομιῶν καὶ ἀτάκτων κινήσεων προέδιδε τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ἀνυπομονήσιν του, ἐν ᾧ κύριος Μπράουνλω ἀπέκρυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον. Τί με θέλετε ὅμως;

— Ἔχετε ἓνα ἀδελφόν, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω καταστείλας τὴν συγκίνησίν του, ἓνα ἀδελφόν τοῦ ὁποίου σὰς εἶπα κυρὰ εἰς τὸ οὗς τὸ ὄνομα καθ' ὃδον ὅτε σὰς ἠκολούθουν, ὅπερ καὶ μόνον ἤρκεσε νὰ σας πείσῃ νὰ με ἀκολουθήσητε ἕως ἐδῶ, μετ' ἐκπλήξεως καὶ τρόμου.

— Δὲν ἔχω κἀνένα ἀδελφόν, ἀπεκρίνατο ὁ Μὼνξ. Εἰξεύρετε κάλλιστα ὅτι ἤμην μονογενὴς υἱός. Τί λοιπὸν κἀθησθε καὶ λέγετε;

— Ἀκούσατε τί θὰ σας εἶπω, ὑπέλαβεν ὁ κ. Μπράουνλω, καὶ θάλλαξτε τρόπον ὁμιλίας. Εἰξεύρω κάλλιστα ὅτι εἰσθε ὁ μόνος καὶ ἄθλιος καρπὸς ὀλεθρίου γάμου, ὃν ἔνεκεν οἰκογενειακῆς ὑπερηφάνειας καὶ καταπτύστου φιλοδοξίας ἠνάγκασαν τὸν πατέρα σας νὰ συνδέσῃ, νεώτατον ἔτι.

— Δὲν μοῦ χρειάζονται τὰ κοσμητικὰ σας ἐπιθέτα, εἶπεν ὁ Μὼνξ σαρδόνιον γελάσας. Ἀναγνωρίζετε τὸ πρᾶγμα καὶ τοῦτο μοὶ ἀρκεῖ.

— Ναί, ἀλλ' εἰξεύρω ἐπίσης, ἐξηκολούθησεν

ὁ πρεσβύτερος, τὰς δυστυχίας, τὰς βασάνους, τὰς ἀγωνίας, ἅς τινας ὑπέστησαν ἀμφοτέρω οἱ γονεῖς σας· εἰξεύρω πόσον ἐβάρυνεν αὐτοὺς ὁ δεσμός τοῦ γάμου καὶ πόσον ἐδηλητήριασε τὴν εὐτυχίαν τοῦ βίου των. Εἰξεύρω πῶς τὴν ψυχρὰν φιλοφροσύνην ἐπηκολούθησαν ἔριδες, πῶς τὴν ἀδιαφορίαν διεδέχθη ἡ ἀποστροφή, τὴν ἀποστροφήν τὸ μῖσος καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ἀπόγνωση. Πῶς κατόπιν ἐχωρίσθησαν, καὶ ἀδυνάτου ὄντος τοῦ διαζυγίου, ἀπεφάσισαν μακρὰν ἀλλήλων νὰ λησμονήσωσι τὰς προτέρας βασάνους των. Ἡ μήτηρ σας κατῴρωσε μετὰ μικρὸν νὰ λησμονήσῃ τὰ πάντα· ἀλλ' ὁ πατήρ σας δὲν το κατῴρωσε.

— Τέλος ἐχωρίσθησαν, ὑπέλαβεν ὁ Μὼνξ· λοιπὸν τί ἄλλο;

— Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὸν χωρισμὸν των, εἶπεν ὁ κύριος Μπράουνλω, ἡ μήτηρ σας ἐλησμόνησε τὸν κατὰ δέκα ἔτη νεώτερον αὐτῆς πατέρα σας, διασκεδάζουσα ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ· ἀλλ' οὗτος, οὐ τὸ μέλλον κατεστράφη, μείνας ἐν Ἀγγλίᾳ, συνέδεσε νέας γνωριμίας. Ἐλπίζω ὅτι ἡ λεπτομέρεια αὕτη τοῦλάχιστον δὲν εἶναι ἄγνωστος εἰς ὑμᾶς;

— Ὅχι, ἀπεκρίνατο ὁ Μὼνξ ἀποστρέψας τὴν κεφαλὴν καὶ κτυπήσας ὀργίλως διὰ τοῦ ποδὸς τὸ δάπεδον, ὡς ἄνθρωπος ἀπόφασιν ἔχων τὰ πάντα νάρνηθῃ· ὅχι, τίποτε δὲν γνωρίζω.

— Ὁ τόνος τῆς φωνῆς σας καὶ ἡ διαγωγή σας ἐν γένει, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, μὲ βεβαιοῦσιν ὅτι οὐδέποτε ἐλησμονήσατε αὐτὸν, ἀλλ' ὅτι μάλιστα ἡ ἀνάμνησίς του σὰς παροργίζει. Σὰς ὁμιλῶ περὶ γεγονότων συμβάντων πρὸ δεκαπενταετίας, ὅτε μόλις ἦσθε ἐνδεκαετής, ὁ δὲ πατήρ σας τριᾶκοντα καὶ ἐνὸς ἔτων· διότι, ἐπαναλαμβάνω, ἦτο παιδίον ἀκόμη, ὅτε ὁ πατήρ του τὸν ἠνάγκασε νὰ νυμφευθῇ. Εἶναι ἀνάγκη νὰ νατρέξω εἰς γεγονότα κηλιδούντα τὴν μνήμην τοῦ πατρός σας, ἢ ἐπιθυμῆτε νὰ μ' ἀπαλλάξῃτε τῆς δυσχεροῦς ταύτης ὑποχρεώσεως, ἀποκαλύπτοντές μοι τὴν ἀλήθειαν.

— Οὐδὲν ἔχω νὰποκαλύψω, ἀπεκρίνατο ὁ Μὼνξ, προφανῶς τεθορυβημένος· ἐξακολουθήσατε ὅμως, ἂν οὕτω θέλετε.

— Αἱ νέαι ἐκεῖναι γνωριμίαι, ἦσαν εἰς ἀπόστρατος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, οὗ ἡ σύζυγος εἶχεν ἀποθάνει πρὸ ἑξ μηνῶν καὶ τὰ δύο τέκνα του· εἶχε περισσότερα, ἀλλὰ μόνον δύο τῶ ἀπέμειναν· δύο κοράσια· ἡ μία ἦτο δεκαοκταετής καὶ ὡραία ὡς ὁ ἥλιος· ἡ ἄλλη μόλις δύο ἢ τριῶν ἔτων.

— Καὶ τί με ἐνδιαφέρουν αὐτά; ἠρώτησεν ὁ Μὼνξ.

— Κατῴκουν, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ κ. Μπράουνλω, μὴ δοῦς προσοχὴν εἰς τὴν διακοπὴν, οὐ μακρὰν τῆς κατοικίας τοῦ πατρός σας· ἐγνωρίσθησαν ἐντὸς ὀλίγου καὶ ἐσχέτισθησαν

μετ' ἀλλήλων πολὺ. Ὁ πατήρ σας ἐκέκτητο σπάνια πλεονεκτήματα· εἶχε τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν χάριν τῆς ἀδελφῆς του. Καὶ βαθμυδὸν ἡ πρὸς αὐτὸν ἀγάπη τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐπηύξανε καθ' ὅσον ἠύξανον καὶ αἱ σχέσεις των· δυστυχῶς ὅμως δὲν τὸν ἠγάπησεν αὐτὸς μόνον· ἀλλὰ καὶ ἡ κόρη του.

Ὁ πρεσβύτερος διεκόπη ἐνταῦθα, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν ἀμέσως τὸν λόγον του, ἰδὼν ὅτι ὁ Μὼνξ ἔδρακε τὰ χεῖλη, προσηλωμένα ἔχων τὰ βλέμματα εἰς τὸ ἔδαφος.

«Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ὁ πατήρ σας ἐμνηστεύσατο τὴν ἀγγλικὴν ἐκείνην κόρην, ἥτις πρώτη ἐνέπνευσεν αὐτῷ ἔρωτα διάπυρον καὶ ἐγκάρδιον.

— Ἡ ἱστορία σας δὲν θὰ τελειώσῃ βλέπω, παρετήρησεν ὁ Μὼνξ.

— Εἶναι. Ὀλιβερά καὶ ἀληθὴς ἱστορία, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, καὶ συνήθως αἱ τοιαῦται ἱστορίαι εἰσὶ μακραί. Ἐὰν εἶχον νὰ σας διηγηθῶ ἱστορίαν τινὰ ἀμειβοῦς εὐτυχίας, θὰ ἤμην συντομώτατος. Τέλος, εἰς τῶν πλουσίων συγγενῶν, οὗ ἠθέλησαν νὰ ἐπιτύχωσι τὴν προστασίαν θυσιάζοντες τὸν πατέρα σας (τὰ τοιαῦτα συμβαίνουν συχνά), ἀπέθανε, καὶ πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ κακοῦ, ὅπερ ἐμμέσως ἐπῆνεγκε, κατέλιπεν αὐτῷ ὅ τι ἐθεώρει πανάκειαν πάσης λύπης. . . χρήματα. Ἐδέησεν ὁ πατήρ σας νὰ μεταβῇ παρ' ἀρχῆς εἰς Ῥώμην, ὅπου εὕρισκετο ὁ συγγενὴς ἐκεῖνος πρὸς βελτίωσιν τῆς πασχούσης υἱείας του, καὶ ὅπου ἀπέθανεν, ἀφείς τὰς ὑποθέσεις του λίαν περιπεπλεγμένας. Ὁ πατήρ σας ἀνεχώρησε, προσεβλήθη ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ θανάσιμου ἀσθενείας, εὐθὺς δ' ὡς ἔμαθε τοῦτο ἡ ἐν Παρισίοις εὐρισκομένη μήτηρ σας μετέβη ἐκεῖ, παρκαλοῦσα καὶ ὑμᾶς μετ' αὐτῆς. Τὴν ἐπιούσαν τῆς μεταβάσεώς σας, ὁ πατήρ σας ἀπέθανεν ἀδιάθετος, ἀδιάθετος, μ' ἐννοεῖτε, εἰς τρόπον ὥστε σύμπασα ἡ περιουσία του περιήρχετο εἰς τὴν μητέρα σας καὶ ὑμᾶς ἐξ ἀδιαθέτου.»

Εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως ὁ κ. Μπράουνλω ἐσταμάτησεν, ἠλλαξε θέσιν, ὡς ἄνθρωπος ἀνακουφισθεὶς ἐκ μεγάλου βάρους, καὶ ἔφερε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ φλέγοντος μετώπου του. Ὁ δὲ Μὼνξ ἤκουε μετὰ προσοχῆς μεγίστης, καίπερ μὴ τολμῶν νὰτενίσῃ κατὰ πρόσωπον τὸν πρεσβύτερον.

«Πρὸ τοῦ ταξιδίου του, ὁ πατήρ σας διερχόμενος ἐκ Λονδίνου, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω βραδέως καὶ ἀσκαρδαμυκτὶ βλέπων τὸν Μὼνξ, ὁ πατήρ σας ἦλθε νὰ με ἴδῃ.

— Δὲν ἤκουσά ποτε περὶ αὐτοῦ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μὼνξ μετὰ προσπεποιημένης δυσπιστίας, προφανῶς ὅμως σφόδρα ταραχθεὶς διὰ τὴν δυσάρεστον πληροφορίαν.

— Ἦλθε νὰ με ἴδῃ καὶ μοὶ ἀφῆκε μεταξὺ ἄλλων καὶ μίαν εἰκόνα, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου

γραφεῖσαν, τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης νέας, τῆς μνηστῆς του, μὴ ἐπιθυμῶν νύμφησιν αὐτὴν εἰς ξένας χεῖρας, ἐπειδὴ διὰ τὸ βιαστικὸν τοῦ ταξιδίου του δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν κομίσῃ μεθ' ἑαυτοῦ· κατετρύχετο ὑπὸ πολυπληθῶν μεριμνῶν καὶ τύψεων συνειδότος· ἀορίστως καὶ πῶς ἀσυναρτήτως μοὶ εἶπεν ὅτι κατέστρεψε καὶ ἠτίμασε μίαν οἰκογένειαν· μοὶ ἐνεπιστεύθη ὅτι προσέθετο νὰ ἐξαργυρώσῃ ὅλην τὴν περιουσίαν του, νύμφησιν εἰς τὴν σύζυγόν του καὶ εἰς ὑμᾶς μέρους αὐτῆς, καὶ νὰ φύγῃ διὰ παντός. Ἐμάντευσα δὲ ὅτι δὲν ἐσκόπει νὰ φύγῃ μόνος. Καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὸν, τὸν παιδικόν του φίλον, δὲν ἐξηγήθη πλατύτερον. Μοὶ ὑπεσχέθη ὅμως νὰ μοὶ γράψῃ, νὰ μοὶ ὁμολογήσῃ τὰ πάντα, καὶ νὰ με ἴδῃ ἄπαξ ἔτι πρὸ τοῦ νὰ φύγῃ. Ἀλλὰ φεῖ! τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸν εἶδον διὰ τελευταίαν φορὰν. Οὐδεμίαν ἐπιστολὴν παρ' αὐτοῦ ἔλαβον καὶ δὲν τὸν ἐπαυεῖδον πλέον.

— Μετέβην, προσέθηκεν ὁ κ. Μπράουνλω μετὰ τινὰς στιγμὰς σιγῆς, εἰς τὸ μέρος τοῦ. . . (δύναμαι νὰ μεταχειρισθῶ τὴν γλῶσσαν τοῦ κόσμου, διότι νῦν αὐτὸς ἀδιαφορεῖ ἂν ὁ κόσμος δείκνυται ἐπιεικῆς ἢ αὐστηρὸς πρὸς αὐτὸν) τοῦ ἐνόχου ἔρωτός του, ἀπόφασιν ἔχων, ἂν οἱ φόβοι μου ἦσαν πραγματικοί, νὰ ἀναλάβω τὴν προστασίαν τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης νέας. Ἀλλ' ἡ οἰκογένειά της εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ ἐβδομάδος νύκτωρ, ἀφ' οὗ ἐτακτοποιήσε προηγουμένως τὰς ὑποθέσεις αὐτῆς· οὐδεὶς δὲ εἰξευρε ποῦ μετέβη, ἢ διατί ἀνεχώρησε.»

Ὁ Μὼνξ ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως καὶ μειδίαμα θριαμβοῦ διέστειλε τὰ χεῖλη του.

«Ὅτε δὲ ὁ ἀδελφός σας, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, πλησιάζας τὸ κἀλίσμα του πρὸς τὸν Μὼνξ, ὅτε ὁ ἀδελφός σας, παιδίον δυστυχὲς ἐγκαταλείμενον, ἰσχνὸν καὶ ῥακένδυτον, εὐρέθη, οὐχὶ ἐκ τύχης, ἀλλ' ἐκ προνοίας, εἰς τὸν δρόμον μου, καὶ ἔσωσα αὐτὸν ἀπὸ τῆς κακίας καὶ τῆς ἀτιμίας. . .»

— Πῶς! ἀνεκράνασεν ὁ Μὼνξ ἐκθαμβος.

— Ναί, ἐγὼ τὸν ἔσωσα. Βλέπω ὅτι ἡ διήγησίς μου σὰς ἐνδιαφέρει ἐπὶ τέλους, καθὼς σὰς εἶπον. Φαίνεται ὅτι ὁ Ἐβραῖος, ὁ πανουργὸς συνένόχός σας, δὲν σας εἶπε τὸ ὄνομά μου, διότι βεβαίως θὰ ἐνόμιζεν ὅτι σὰς ἦτο παντάπασιν ἄγνωστον. Ὅτε τὸ παιδίον ἐκεῖνο ἐσώθη παρ' ἐμοῦ, μὲ κατέπληξεν ἡ μεγάλη ὁμοιότης του μετὰ τῆς εἰκόνης, περὶ ἧς σὰς ἔκαμα λόγον. Εὐθὺς ὡς εἶδον αὐτὸ, οἱ χαρκατῆρες τοῦ προσώπου τοῦ μοὶ ἀνέμνησαν γνωστὴν φυσιογνωμίαν, ἀλλὰ πάντα ἀορίστως καὶ ὡς ἐν ὄνειρῳ. Δὲν εἶναι χρεῖα νὰ σας εἶπω πῶς μοὶ ἠρπάγη προτοῦ νὰ μάθω τὴν ἱστορίαν του. . .»

— Διατί δὲν εἶναι χρεῖα; ἠρώτησεν ὁ Μὼνξ.

— Διότι πάσας αὐτὰς τὰς λεπτομερείας τὰς εἰξεύρετε κάλλιον ἐμοῦ.

— Έγώ ;

— Είναι άνωφελείς αἱ ἀρνήσεις, ἀπεκρίνατο ὁ κ. Μπράουνλω. Θά σας δείξω ὅτι καί πολλά ἄλλα πράγματα ἀκόμη εἰςέστε.

— Δέν ἔχετε κἀμμίαν ἀπόδειξιν νά προσπαγήγητε ἐναντίον μου, ἐτραύλισεν ὁ Μώνξ. Σᾶς προκαλῶ νά προσπαγήγητε, ἂν δύνασθε.

— Θά ἴδωμεν, ἀπεκρίνατο ὁ πρεσβύτερος, προσηλώσας ἐπ' αὐτοῦ βλέμμα ἐταστικόν. Ἀπόλεσα τὸ παιδίον αὐτό, καί πᾶσαι αἱ προσπάθειαι μου πρὸς ἀνέυρεσίν του ἀπέβησαν ἀνωφελείς ἀποθανούσης τῆς μητρός σας, εἰςέστε ὅτι ὁ μόνος δυνάμενος νά διαφωτίσῃ τὸ μυστήριον τοῦτο εἴσθε ὑμεῖς. Ἐμαθον ὅτι εἴχετε ἀναχωρήσει εἰς τὰ ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς Ἰνδίαῖς κτήματά σας, καί ἡ ἀναχώρησίς σας, — εἶναι ἀνάγκη νά το εἴπω ; — σκοπὸν εἶχε τὴν ἀποφυγὴν δυσχερέστων καταδιώξεων ἕκμα αὐτὸ τὸ ταξείδιον, ἀλλ' εἴχετε ἀπέλθει τῶν Ἰνδιῶν πρό τι νῶν μηνῶν καί ὑπετίθετο ὅτι ἐπεστρέψατε εἰς Λονδίνον ἄλλ' οὐδεὶς εἰςέστε τὴν διεύθυνσίν σας. Ἐπανήλθον εἰς Ἀγγλίαν οἱ ἀνταποκριταί σας ἡγνῶν ποῦ διαμένετε ; μοι εἶπον, ὅτι δέν εἴχετε μόνιμον κατοικίαν, ὅτι ἐνίοτε ἐμένετε ὀλίγας ἡμέρας καί ἐνίοτε ἐξηφανίζεσθε ἐπὶ μῆνας ὁλοκλήρους. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐσυχνάζετε εἰς τὰ αὐτὰ καταγῶγια καί μετὰ τῶν αὐτῶν συντρόφων, τῶν ἀτίμων συντρόφων, οὓς ἐγνωρίζετε κατὰ τὴν πολυτάραχον νεότητά σας. Ἐπὶ πολὺν χρόνον εἰργάσθην δραστηρίως, ὥπως σᾶς ἀνέυρῃ, ἀλλὰ μόλις πρὸ δύο ὥρων κατώρθωσα τοῦτο.

— Καί τώρα με βλέπετε ἐνώπιόν σας, εἶπεν ὁ Μώνξ ἔγερθεῖς μετ' ἡθους εὐσταθοῦς, ἔ, ἔπειτα ; Πλαστογραφία καί δόλος εἶναι λέξεις μεγάλαι, τὰς δικαιολογεῖτε ὥμως διὰ δέν εἰςέστε τίνος ὁμοιότητος ἐνὸς μάγκα τοῦ δρόμου με μίαν ζωγραφιά ; καί λέγετε ὅτι αὐτὸς εἶναι ἀδελφός μου ; ἀλλὰ δέν εἰςέστε οὐδὲ ἂν ἐγεννήθῃ παιδίον ἐκ τῆς ἐνώσεως ἐκείνης.

— Δέν τὸ εἰςέστε, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω, ἔγερθεῖς καί αὐτός ; τὸ ἔμαθα ὥμως πρὸ δεκαπέντε μόλις ἡμερῶν. Ἐχετε ἓνα ἀδελφόν καί τὸ εἰςέστε ; καί ἐπὶ πλέον, τὸν γνωρίζετε. Ὑπῆρχε μία διαθήκη ἡ μήτηρ σας τὴν ἐξηφάνισε, καί σᾶς ἐνεπιστεύθη ὁνήσκουσα τὸ μυστικόν. Ἐν τῇ διαθήκῃ ἐκείνῃ ἐγίνετο μνεία παιδίου τινός, καρποῦ προφανῶς τῶν σχέσεων ἐκείνων τὸ παιδίον τὸ συνηντήσατε, ἡ δὲ μετὰ τοῦ πατρός του ὁμοιότητος διήγειρε τὰς ὑπονοίας σας. Μετέβητε εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του ὑπῆρχον ἀποδείξεις — ἀποδείξεις ἐπὶ πολὺν χρόνον κεκρυμμέναι, — περὶ τῆς καταγωγῆς καί τῆς μεθ' ὑμῶν συγγενείας του ; τὰς ἀποδείξεις ἐκείνας ἐξηφάνισατε, καί εἶπετε περὶ αὐτῶν τὰ ἐξῆς εἰς τὸν ἄτιμον συνένοχόν σας, τὸν Ἑβραῖον. Αἱ μόναι ἀποδείξεις περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ

παιδίου εὐρίσκονται εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ποταμοῦ, καί ἡ γρηῃ σπρίγγλα εἰς τὴν ὁποίαν ἡ μητέρα τὰ ἔδωκε, σπίττει τώρα εἰς τὸν τάφον.

— Ὑῖς ἀνάξιε, δόλιε, ἀνάνδρε, σὺ ὁ βουλευόμενος ἐντὸς ζοφερῶν καταγωγῶν μετὰ κλεπτῶν καί φονέων ! σὺ, τοῦ ὁποίου αἱ ἄτιμοι μηχανορραφαί ἐπήνεγκον τὸν βίαιον θάνατον γυναικὸς χιλιάδας καλλιτέρας σου ! σὺ, ὅστις ἀπὸ βρεφικῆς κοιτίδος ἐπέφερες θλίψιν καί ἀπελπισίαν εἰς τὸν πατέρα σου ; σὺ ὅστις ἐπὶ τοῦ προσώπου σου, ἀληθοῦς κατόπτρου τῆς ψυχῆς σου, φέρεις τὰ σημεῖα ἐπαισχύντων ἀσθενειῶν, προϊόντων χαμερπῶν παθῶν καί ὀργῶν. . . Ἐδουάρδε Δήφορντ τολμᾷς ἀκόμη νάντιταχθῆς εἰς ἐμέ ;

— Ὅχι, ὄχι, ὄχι ! ἀπεκρίνατο ὁ ἀνάνδρος ἐκεῖνος, καταβληθεὶς ἐκ τοιαύτης προσβολῆς.

— Δέν ὑπάρχει λέξις, ἀνεφώνησεν ὁ πρεσβύτερος, λέξις, τὴν ὁποίαν νά μὴ εἰςέστε. Αἱ σικαὶ ἐκεῖναι τὰς ὁποίας εἶδες ἐπὶ τοῦ τοίχου, περισυνήγαγον τὰ μυστικά σου καί μοι τὰ ἐμαρτύρησαν. Ἡ θέα τοῦ καταδικωμένου ἐκείνου παιδίου συνεκίνησε καί αὐτὴν τὴν καρδίαν, καί ἐνέβαλεν αὐτῇ τὸ θάρρος ἂν μὴ καί τὰ προσόντα τῆς ἀρετῆς. Ἐπηκολούθησε δολοφονία, ἡς εἶσαι λόγῳ, ἂν μὴ καί ἔργῳ, συνεργός.

— Ὅχι, ὄχι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μώνξ. Δέν δέν εἰςέστε τίποτε περὶ αὐτοῦ. Ἰσα ἴσα ὑπῆγαινα διὰ νά πληροφορηθῶ ἀκριβῶς περὶ τοῦ πράγματος, ὅτε με εὔρατε ; δέν εἰςέστε τὴν αἰτίαν τοῦ κακουργήματος ; ὑπέθετα ὅτι ἦτο συνέπεια ἔριδος.

— Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἐδολοφονήθη, διότι ἀνεκοίνωσε μέρος τῶν μυστικῶν σας, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω. Θέλετε τώρα νά μοι ἀνακοινώσητε ὅλα ;

— Ναί.

— Θέλετε νά ἐπαναλάβητε αὐτὰ ἐνώπιον μαρτύρων, καί νά πιστοποιήσητε εἰλικρινῶς τὰ γεγονότα διὰ τῆς υπογραφῆς σας ;

— Ὑπόσχομαι καί αὐτό.

— Θέλετε νά μείνετε ἐδῶ ἡσυχος μέχρις οὗ συνταχθῇ ἡ ἐκθεσίς αὕτη καί νά με συνοδεύσητε εἰς οἶκόνδε ποτε τόπον ἥθελον κρίνῃ κατὰ ληλον διὰ νά ποιήσητε τὴν ὁμολογίαν ;

— Ἐὰν ἐπιμένετε, παραδέχομαι καί τοῦτο, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ.

— Ἀνάγκη νά πράξητε καί τι πλεῖστον, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω ; νά ποδώσητε εἰς τὸ ἄθῳν παιδίον τὴν κληροδοτηθεῖσαν αὐτῷ περιουσίαν. Δέν ἐλησμονήσατε τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης.

Ἐκτελέσατε τὰναφερόμενα εἰς τὸν ἀδελφόν σας μέρη, καί ὑπάγετε ἀκολουθῶς ὅπου ἀγαπάτε ; δέν θά ἔχομεν πλέον ἀνάγκη νά σας ἐπανιδώμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.

Ἐν ᾧ ὁ Μώνξ ἐβάδιζεν ἐν ἀγωνίᾳ ἐν τῷ δωματίῳ, ἀμφιρέπων μετὰ φόβου καί μίσους, μετὰ τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ πατρικοῦ φίλου καί τεχνασμάτων πρὸς ἀπόκρουσιν αὐτῶν, ἡ θύρα

ἠνοίχθη ἀποτόμως καί εἰσῆλθεν ὁ κ. Λόσμπεν, σφόδρα τεταραγμένος.

« Θά συλληφθῇ, ἀνεκραύγασε, θά συλληφθῇ ἀπόψε !

— Ὁ φονεὺς ; ἠρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλω.

— Ναί, ναί, ἀπεκρίνατο ὁ ἱατρός. Εἶδαν τὸν σκύλον τοῦ πλανώμενον πλησίον μιᾶς σεσαθρωμένης οἰκίας, καί χωρὶς κἀμμίαν ἀμφισβολίαν ὁ κύριός του ἐκρούθη ἐκεῖ ἢ θά ὑπάγῃ νά κρυβῇ τὴν νύκτα. Ἡ ἀστυνομία φρουρεῖ πανταχόθεν συνωμίσσας μετὰ τῶν ἐπιφορτισμένων νά τον συλλάβωσι, καί μοι εἶπον ὅτι εἶναι ἀδύνατον νά διαφύγῃ, καί ὅτι προσκηρύχθη ἀμοιβὴ ἑκατὸν λιρῶν διὰ τὴν σύλληψίν του.

— Προσθέτω καί ἐγὼ ἄλλας πεντήκοντα, καί θά ὑπάγω νά το διακηρύξω ὁ ἴδιος ἐπιτοπίως. Ποῦ εἶναι ὁ Μαυλάκη ;

— Ὁ Ἑρρίκος ; μόλις εἶδεν ὅτι ὑμεῖς μετὰ τοῦ νέου ἐδῶ ἐπέβητε εἰς τὸ ὄχημα, ἔπνευσεν ἀμέσως καί ἔτρεξε καί ἠνώθη με τοὺς καταδιώκοντας τὸν φονέα.

— Ἀκούσατε τίποτε διὰ τὸν Ἑβραῖον ;

— Δέν εἴχε συλληφθῇ ἀκόμη, ἀλλ' ὅπου καί ἂν ἦνε θά συλληφθῇ.

— Ἀπεφασίσατε λοιπόν ; ἠρώτησε ταπεινῇ τῇ φωνῇ ὁ κ. Μπράουνλω τὸν Μώνξ.

— Ναί, ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος. Δέν . . . δέν θά με μαρτυρήσετε ;

— Ὅχι ; ἀλλὰ μείνατε ἐδῶ μέχρι τῆς ἐπανάδου μου. Ἡ ἀσφάλειά σας ἐξήρηται ἐκ τούτου.

Ὁ κ. Μπράουνλω καί ὁ ἱατρός ἐξῆλθον καί ἐκλείδωσαν τὴν θύραν.

« Λοιπόν ; τί κατωρθώσατε ; ἠρώτησε σιγᾷ ὁ ἱατρός.

— Πλεῖστον ἀφ' ὅσα προσεδόκων. Ὅρισατε διὰ τὴν ἐσπέραν τῆς ἐπαύριον τὴν συνέντευξιν. Πρέπει νά εὐρεθῶμεν ἐκεῖ πρὸ τινῶν ὥρων, ἀλλ' ἀνάγκη ἀναπαύσεως, πρὸ πάντων δὲ πρέπει νάναπαυθῇ ἡ μὲς Ῥόζα, ἥτις ὥσως θά χρειασθῇ τότε πλεῖστον θάρρος, παρ' ὅσον δυνάμεθα νά φαντασθῶμεν τώρα. Ἀλλὰ τὸ αἶμα βράζει εἰς τὰς φλέβας μου, διότι συλλογίζομαι ὅτι πρέπει νά ἐκδικήσωμεν τὴν δυστυχῇ δολοφονηθεῖσαν. Ποῖαν διεύθυνσιν ἔλαβον ;

— Ὑπάγετε κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀστυνομικὸν γραφεῖον καί θά φράσητε ἐν καιρῷ. Ἐγὼ μένω ἐδῶ.

Οἱ γέροντες φίλοι ἀπεχωρίσθησαν, σφόδρα τεταραγμένοι ἀμφοτέρω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΘ'

Καταδιώξεις καί δραπέτευσις.

Πλησίον τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ῥόδερχαϊδ (Rotherhithe) παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ταμέσεως, ὑπάρχουσιν ἔτι καί νῦν πολλαὶ ἐλεεινὰ καί ἐτοιμόρροποι οἰκίαι, ἀποτελοῦσαι τὴν βδελυρωτάτην συνοικίαν τῆς πόλεως, συνοικίαν ἄγνω-

στον εἰς τοὺς πλείστους τῶν κατοίκων τοῦ Λονδίνου. Ἐκεῖ κατοικοῦσι τὰποβράσματα τῆς κοινῆς τῆς πρωτευούσης, οἱ χυδαῖοτάτοι καί ἐνδεέστατοι τῶν παροχθίων κατοίκων. Ὁ διαβάτης μετὰ κόπου ὁδεύει ἐν ταῖς σκολιαῖς καί στεναῖς αὐταῖς ὁδοῖς, ἐνθα εὐρίσκονται πωλητήρια τροφίμων καί ἐνδυμάτων, ρυπαρῶν καί ἀηδεστάτων.

Ἐν μὲ τῶν σαθῶν οἰκίδων ἐκείνων, ἡς τὰ παράθυρα ἦσαν τειχευμένα, τὸ δὲ ὀπισθεν μέρος περιεκλείετο ὑπὸ πλατείας τάρρου, ἦσαν συνηγμένοι τρεῖς ἄνθρωποι, ὧν ἡ φυσιογνωμία ἐμαρτύρει ὅτι κατετρώχοντο ὑπὸ μεγάλης ἀμνηχανίας καί φόβου σπουδαιότητων κινδύνων. Ἦσαν δ' οὗτοι ὁ Τωβίας Κράκιτ, ὁ κύρ Τσίτλιγκ, καί τις κλέπτης, πεντηκοντούτης τοῦλάχιστον τὴν ἡλικίαν, οὗ τὸ πρόσωπον ἔφερε πλατεῖαν οὐλὴν, ἣν ἔλαβεν εἰς τινὰ συμπλοκῇ, ἡ δὲ εἰς ἣν ἄμορφος καί τετραυματισμένη, ἴσως ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας ; οὗτος ἦτο παλαιὸς κακούργος, δραπέτης μὴ ἀποτίσας τὴν ποινὴν τῆς ἐξορίας, καί ἐκαλεῖτο Κᾶγξ.

« Πολὺ θά ἤμουν εὐχαριστημένος, βλάμη, εἶπεν ὁ Τωβίας πρὸς τὸν Τσίτλιγκ, ὅταν τὰ πρῶμνήσατε ἀπὸ τὰ παλῆά σας ; λημέρια, γιατί σᾶς ἐτίστωσαν, νά εὐρίσκατε κἀνὲν ἄλλο μέρος, ἀντὶ νά μας ὀρίσετε ἐδῶ.

— Βέβαια, τί σε ἐπαρακίνησε νά διαλέξῃς αὐτὸ τὸ σπιτί, ὄρνιο ; προσέθηκεν ὁ Κᾶγξ.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ καλὸς ὠρισμός ; Περίμενα νά με δεχθῆτε καλλίτερα, ἀπεκρίνατο ὁ Τσίτλιγκ σύννους.

— Νά σου εἰπῶ, παλληκάρι μου, εἶπεν ὁ Τωβίας ὅταν κἀνὲς λαμβάνῃ τὸν κόπο νά ζῇ ἔτσι μοναχικῶς, καθὼς ἐμεῖς, εἰς μέρος ποῦ κἀνὲς δέν πατεῖ τὸ πόδι του, δέν τοῦ καλοφάνεται ὅταν ἔχῃ τὴν τιμὴν νά δεχθῇ τὴν ἐπίσκεψιν ἐνὸς ὑποκειμένου καθὼς ἡ εὐγένειά σας, ἂν καί με μεγάλην μου εὐχαρίστησιν ἐπαίξαμεν ἄλλοτε μαζί χαρτί.

— Καί μάλιστα, προσέθηκεν ὁ Κᾶγξ, ὅταν αὐτὸς ποῦ ζῇ τόσῳ ἐρημικῶς, ἔχει μαζί του ἓνα κύριον, ὁ ὁποῖος ἤλθεν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ γρηγόρως παρὰ ὅτι τὸν ἐπερίμεναν, καί ὁ ὁποῖος δέν ἔχει μεγάλην ὀρεξίν νά ἐπισκερθῇ τὰ δικαστήρια.

Ἐμεσολάβησαν σπιγμαί τινες σιωπῆς, μεθ' ἧς ὁ Τωβίας Κράκιτ σκεθεῖς ὅτι δέν ἦτο κατὰ ληλὸς ἡ ὥρα νά ἐξακολουθήσῃ κατὰ τὸν αὐτὸν εὐτράπελον τρόπον τὴν συνομιλίαν, ἠρώτησεν ἀποτόμως τὸν Τσίτλιγκ πότε συνέλαβον τὸν Φέινγγιν.

« Σήμερα τὸ δειλινὸ εἰς τὰς δύο ὁ Τσάρλυ καί ἐγὼ κατωρθώσαμε νά το ξεσκουλάρουμε καὶ ἐξερύξωμεν ἀπὸ τὸν καπνοδόχον ὁ Μπόλτερ πάλιν ἐχάθη ἀπὸ κάτω ἀπὸ μίαν κάσσα ; ἀλλὰ τὰ πόδια του ἐβγαῖνον ἐξω καί τὸν κατὰλαβαν ἀ-

μέσως, και τὸν τσουβάλικαν κι' αὐτὸν μαζί με τὸν Ἑβραῖον.

— Καὶ ἡ Μπέττυ;

— Ἡ Μπέττυ ἐπῆγε νὰ ἰδῇ τὴν σκοτωμένην καὶ ὅταν ἐβγήκεν ἔβαλε ταῖς φωναῖς καὶ ἐκτύπαγε τὸ κεφάλι της εἰς τὸν τοῖχο, ὥστε τῆς ἐφόρεσαν τὸν ζουρλομανδύα καὶ τὴν ἔχουν τώρα μέσα εἰς ἕνα φρενοκομεῖον.

— Τί ἀπέγινεν ὁ μικρὸς Τσάρλυ Μπέιτς; ἠρώτησεν ὁ Κάγξ.

— Κἄπου 'δὼ κοντὰ θὰ τριγυρίζη, ὅσο ποῦ νὰ σουρουπώσῃ, καὶ θὰ ἔλθῃ γρήγορα, ἀπεκρίνατο ὁ Τσίτλιγκ. Δὲν ἔχει νὰ πάγῃ πουθενὰ ἄλλου, γιατί εἰς τοὺς Τρεῖς Χωλοὺς ἔπιασαν ὅλους ὅσους ἤδραν· εἶναι δόκανοι. Εἶδα φανάρια· εἰς τὸν μπεςακτῆ· τὰ εἶδα με τὰ μάτια μου.

— Αὐτὸ εἶναι διαβολικὴ συνέργεια, παρετήρησεν ὁ Τωβίας δάκνων τὰ χεῖλη· δὲν θὰ γλυτώσῃ ρουθοῦνι αὐτὴν τὴν φορὰ.

— Τὸ κακουργοδικεῖον συνεδριάζει τώρα, εἶπεν ὁ Κάγξ· καὶ ἂν ὁ Μπόλτερ μαρτυρήσῃ ἐναντίον τοῦ Ἑβραίου, καθὼς φαίνεται βέβαιον, θὰ κηρυχθῇ καὶ ὁ Ἑβραῖος συνεργὸς καὶ τὴν παρασκευὴν θὰ τὸν ἰδοῦμε νὰ χορεύῃ 'ς τὸ σχοινί!

— Νῆκουγες πῶς οὐρλιάζε ἀπὸ πίσω του τὰ σκέρι! ἐξηκολούθησεν ὁ Τσίτλιγκ. Οἱ κλητῆρες ἔβαλαν ὅλα τοὺς τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ ἐμποδίσουν μὴ τὸν κομματιάσῃ. Μία φορὰ μάλιστα τὸν ἐρριζαν κάτω, ἀλλὰ τὸν περιτριγύρισαν οἱ κλητῆρες καὶ ἔτσι τὸν ἐγλύτωσαν. Ἦταν γιομάτος λάσπαις καὶ αἵματι, καὶ ἂν τὸν ἐβλέπατε πῶς ἐκύτταζε με φόβον τοὺς ἀνθρώπους καὶ πῶς ἐτσάκωνε τοὺς κλητῆρας, 'σάν νὰ ἦσαν οἱ καλλίτεροί του φίλοι! Μοῦ φαίνεται 'σάν νὰ τὸν βλέπω ἐμπρός μου, καὶ τὸ ἀσκέρι 'σάν λυσσασμένο νὰ τρέχῃ ἀπὸ πίσω του, καὶ τῆς γυναικὸς νὰ φωνάζουν! »

Ὁ Τσίτλιγκ ἐσίγησε, φρίττων ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου θεάματος, ἐπὶ τινὰ λεπτὰ δ' ἐπεκράτησεν ἄκρα σιγὴ· ἀλλὰ ταύτην διέκοψε παράδοξος κρότος ἀκουσθεὶς εἰς τὴν κλίμακα, μετ' ὃ ἐισῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον ὁ κύων τοῦ Σάικς.

Ἐντρομοὶ ἔτρεξαν εἰς τὸ παράθυρον, κατέβησαν τὴν κλίμακα, παρετήρησαν εἰς τὴν ὁδόν. Ὁ κύων εἰσεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν διὰ τινος ὁπῆς· ὁ δὲ κύριός του οὐδαμῶς ἐφαίνετο.

«Τί θὰ εἴπῃ αὐτό; ἠρώτησεν ὁ Τωβίας, ὅτε ἐπανῆλθον εἰς τὸ δωμάτιον· δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔλθῃ οὐδεὶς ἐδῶ. . . ἐλπίζω πῶς δὲν θὰ ἔλθῃ.

— Ἄν θὰ ἤρχετο, θὰ ἤρχετο μετὰ τὸ σκύλο, εἶπεν ὁ Κάγξ, κύψας καὶ παρατηρήσας τὸ ζῶον. Δόσπε του ὀλίγο νερό, ἔτρεξε μεγάλον δρόμον καὶ εἶναι πολὺ κουρασμένο.—Κύτταξε ἐκεῖ! δὲν ἄφηκε σταλιά, προσέθηκεν ὁ Κάγξ, ἀφ' οὗ πρὸς στιγμὴν παρετήρησε σιωπηλῶς τὸν κύνα. Εἶναι

1. Κατασκόπους.

καταλασπωμένος, καὶ κουτσαίνει ὀλίγον· ἀπὸ τὸν δρόμον φαίνεται τὸν πολύν.

— Ἀλλ' ἀπὸ ποῦ νὰ ἔρχεται; ἀνεφώνησεν ὁ Τωβίας· φαίνεται θὰ ὑπῆγεν ἄλλου καὶ ἐπειδὴ θὰ ἔβλεπεν ὅλῳ ξένῳ πρόσωπα, θὰ τῷ στρίψε γιὰ 'δὼ ποῦ εἶχε ἔλθει καὶ ἄλλοτε. Ἀλλὰ ποῦ νᾶφρησε τὸν ἀφεντικό του καὶ ἦλθε μονάχος;

— Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἔπαθε τίποτε αὐτός, εἶπεν ὁ Κάγξ, μὴ τολμῶν ὥς καὶ οἱ ἄλλοι νὰ ὀνομάσῃ τὸν φονέα. Ἀλλοιῶς ὁ σκύλος θὰ ἐγύρευε νὰ μας ἐδηγήσῃ εἰς τὸ πτώμα του. Ἐγὼ πιστεύω πῶς θὰ ἤυρε τρόπο νὰ το στρίψῃ ἀπὸ τὸν τόπον αὐτὸ καὶ πῶς θὰ ἄφησε μάρμαρον τὸν σκύλο· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς φαίνεται ἥσυχος.

Ἡ εἰκασία αὕτη ἐφαίνετο πιθανὴ καὶ πάντες τὴν παρεδέχθησαν. Ἐπελθόντος τοῦ σκότους ἐκλείσαν τὰ φύλλα τῶν παραθύρων καὶ ἀνῆψαν φῶς. Περιδεῖς καὶ ἀνήσυχοι ἔνεκα τῶν ἀρτίως συμβάντων, ἔτρεμον ὅτε ἤκουον κρότον τινὰ, καὶ μάλιστα ἐτόλμων νὰ ψιθυρίσωσιν ὀλίγας λέξεις, ὥστε βλέπων τις αὐτοὺς εἰς τοιαύτην κατὰστασιν θὰ ἐνόμιζεν ὅτι τὸ πτώμα τῆς δολοφονηθείσης ἔκειτο εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον. Αἶφνης ἐκρούσθη βιαίως ἡ θύρα τῆς οἰκίας· ὁ Κράκιτ ἐκύτταξεν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ ὠχρίασεν. Ὁ τρόμος του δὲ καὶ μόνος ἐμαρτύρει ἐπαρκῶς τίς ἦτο ὁ κρούσας. Συσκεφθέντες ἀπεφάσισαν νὰ τῷ ἀνοίξωσι. Κατέβη λοιπὸν ὁ Κράκιτ καὶ μετὰ μικρὸν ἐπανῆλθε μετ' ἀνδρὸς, ὁμοιάζοντος μᾶλλον τῷ φάσματι τοῦ φονέως. Εἶχε τὸν πώγωνα ἀξύριστον, τὰς παρειὰς κοίλας καὶ πελιδνάς, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμισθέστους. Λαβὼν ἐν κάθισμα ἔφερεν αὐτὸ ἐγγύτατα τοῦ τοίχου καὶ ἐκάθησεν.

Οὐδὲ λέξιν ἀντήλλαξε μετὰ τῶν ἄλλων· ἐκύτταξεν αὐτοὺς ἐν σιγῇ, ἐκεῖνοι δ' ἐταπεινούν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅτε τὰ βλέμματά των ἠτένιζον τὸ βλοσυρὸν τοῦ φονέως βλέμμα. Καὶ ὅτε διὰ φωνῆς βραγχνῆς καὶ ὑποκόφου διέκοψε τὴν σιγὴν, οἱ πάντες ἐρρίγησαν· διότι οὐδέποτε εἶχον ἀκούσει παρομοίαν φωνήν.

«Πῶς εὐρίσκεται αὐτός ὁ σκύλος ἐδῶ; ἀνεφώνησε.

— Μόνος, πρὸ τριῶν ὥρων.

— Ἡ ἐσπερινὴ ἐφημερὶς λέγει πῶς ἔπιασαν τὸν Φέιγγιν· ἀλήθεια εἶναι ἢ ψεύματα;

— Ἀληθέστατον.

Νέα σιγὴ ἐπηκολούθησε.

«Νὰ σας πάρῃ ὁ διάβολος ὅλους! εἶπεν ὁ Σάικς, φέρων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου. Δὲν ἔχετε τίποτε νὰ μου εἰπῆτε; »

Ἐκεῖνοι παρετήρησαν ἀλλήλους μετ' ἀμνηχανίας, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίνατο.

«Σὺ ποῦ εἶσαι ἐδῶ ὁ νοικοκύρης, εἶπεν ὁ Σάικς τῷ Κράκιτ, ἔχεις σκοπὸν νὰ με παραδώσῃς, ἢ θὰ με κρύψῃς ὥς νὰ περάσῃ αὐτὴ ἡ μπόρα;

— Ἦμπορεῖτε νὰ μένετε ἐδῶ ἂν νομίζετε πῶς εἴσθε ἀσφαλῆς,» ἀπεκρίνατο ὁ Κράκιτ, ἀφ' οὗ ἐδίστασεν ἐπὶ μικρὸν.

Ὁ Σάικς στρέψας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐφ' οὗ ἐστηρίζετο, ἢ μᾶλλον ἀποπειραθεὶς νὰ στρέψῃ αὐτὴν καὶ μὴ κατορθώσας τοῦτο, ἠρώτησε· «Τὸ σῶμα. . . τὸ. . . τὸ ἔθαψαν; »

Ἐκεῖνοι ἀνένευσαν.

«Διατί νὰ μὴ το θάψουν; ἀνεφώνησεν ὁ φονεὺς, ἰδὼν καὶ πάλιν ὀπισθέν του. Διατί νὰ το φυλάττουν; . . . Ποῖος κτυπᾷ ἔτσι! »

Ὁ Κράκιτ ἐξῆλθε ποιήσας νεῦμα καθησυχασικὸν καὶ ἐπανῆλθεν ἀμέσως, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Τσάρλυ Μπέιτς. Ὁ Σάικς ἐκάθητο ἀπέναντι τῆς θύρας, ὥστε πρῶτον αὐτὸν εἶδεν ὁ νεοελθὼν.

«Τῶμπυ! ἀνεφώνησεν ὁ Τσάρλυ, ὀπισθοδρομήσας μετὰ φρίκης· διατί δὲν μοῦ τὸ εἶπες αὐτὸ ἀπὸ κάτω; »

Ὁ Σάικς ἰδὼν ὅτι οἱ τρεῖς ἄλλοι ἴσταντο περὶ φοβοὶ καὶ ὡς ἀπολελιθῶμενοι, προσεπάθησε νὰ ἐξευμενίσῃ τὸν παῖδα. Ἐτείνε λοιπὸν αὐτῷ τὴν χεῖρα μετὰ προσηνείας.

«Ἀφῆτέ με νὰ υπάγω εἰς ἄλλην κάμερα! εἶπεν ὁ Τσάρλυ.

— Ἐ! Τσάρλυ! εἶπεν ὁ Σάικς πλησιάσας αὐτόν· δὲν. . . δὲν με ἀνεγνώρισες;

— Μὴ προχωρήσ; ἀπεκρίνατο ὁ παῖς, ἰδὼν μετὰ φρίκης τὸν δολοφόνον· μὴ προχωρήσ, σκυλί, φονιά!»

Ὁ Σάικς ἔστη καὶ τὰ βλέμματά των διεσauerώθησαν· ἀλλ' ὁ φονεὺς ἐταπεινώσεν ἀμέσως τοὺς ὀφθαλμοὺς.

«Νὰ ἦσθε μάρτυρες καὶ οἱ τρεῖς, ἀνεκράγα-σεν ὁ Τσάρλυ κινῶν τὸν γρόνθον καὶ βαθυμῶδον ἐξαπτόμενος πλειότερον, νὰ ἦσθε μάρτυρες καὶ οἱ τρεῖς. . . πῶς δὲν τὸν φοβᾶμαι. . . Ἄν ἔλθουν νὰ τὸν γυρέψουν ἐδῶ. . . θὰ τὸν μαρτυρήσω. Προσέξατε εἰς αὐτὰ ποῦ λέγω· ἢ μπορεῖ νὰ με σκοτώσῃ, ἂν θέλῃ, ἢ ἂν τοῦ βαστῇ. Ἀλλ' ἂν εὐρίσκωμαι ἐδῶ, ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀστυνομία, θὰ τὸν παραδώσω! . . . θὰ τὸν παραδώσω, καὶ ἂν ἀκόμη πρόκειται νὰ τὸν ψήσουν ψητόν. . . Βοήθεια! φονιάδες! Ἄν ἔχη κανεὶς ἀπὸ σας τοὺς τρεῖς καρδιὰ ἢς φωνάξῃ μαζί μου. Φονιάδες! Βοήθεια! Πιάστε τον! »

Καὶ ὁ Τσάρλυ μόνος αὐτός ἐπέπεσε κατὰ τοῦ ῥωμαλέου Σάικς τοσοῦτον ἀπροόπτως καὶ μετὰ τοσαύτης ὀρμῆς, ὥστε ἔρριψεν αὐτὸν χαμῆς. Οἱ τρεῖς θεαταὶ ἔστησαν ὡς ἐμβρόντητοι καὶ δὲν παρενέβησαν εἰς τὴν πάλιν. Ὁ Τσάρλυ καὶ ὁ Σάικς ἐκυλίθησαν κατὰ γῆς· ὁ παῖς ἀδιαφορῶν διὰ τὰ κτυπήματα ἔτινα παρὰ τοῦ κακούργου ἐλάμβανεν, ἐκράτει στερεῶς τὰ ἐνδύματά αὐτοῦ καὶ προσεπάθει νὰ τὸν ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸν λαιμόν, μὴ παυόμενος ἐν τῷ μεταξὺ νὰ κραυγάζῃ διὰ πάσης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων του ἐπικαλούμενος βοήθειαν.

Ἡ πάλιν ὅμως ἦτο λίαν ἄνισος καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ παραταθῇ ἐπὶ πολὺ. Ὁ Σάικς κατέβαλεν ἐντὸς ὀλίγου τὸ παιδίον καὶ ἦν ἑτοιμος νὰ συντρίψῃ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ δι' ἐνὸς λακτίσματος, ἀλλὰ παρεμβὰς ὁ Κράκιτ, τὸν ἐσυρεν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ ἔδειξεν αὐτῷ ἐντρομος τὸ παράθυρον. Ἐκεῖθεν ἐφαίνοντο φῶτα δάδων ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ἠκούοντο συγκεχυμένη βοή, κρότος βημάτων σπευδόντων ἀνθρώπων καὶ κραυγαὶ ἀσυνάρτητοι. Μεταξὺ δὲ τοῦ πλήθους ὑπῆρχε προφανῶς καὶ τις ἱππεὺς, διότι ἠκούετο ἀντηχῶν ὁ κρότος τῶν πετάλων τοῦ ἵππου ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου. Τὸ φῶς τῶν δάδων ἐπηύξησε, τὸ πλῆθος ἐπλησίασεν, ἔκρουσαν θορυβῶδως καὶ ἐπανειλημμένως τὴν θύραν, καὶ τὸ πλῆθος ὅλον ἔβαλε κραυγὴν, ἱκανὴν καὶ τὸν γενναϊότατον νὰ τρομάξῃ.

«Βοήθεια! ὠρίστο ὁ παῖς. Ἐδῶ εἶναι! ἐδῶ! σπάστε τὴν πόρτα!

— Ἐν δνόματι τοῦ βασιλέως, ἀνοίξατε! ἐκραύγαζον ἐξωθεν. Ὁ δὲ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ ἐπετείνοντο.

— Σπάστε τὴν πόρτα! ἐκραύγαζεν ὁ Τσάρλυ. Δὲν θ' ἀνοίξουν; τρέξατε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν κάμεραν ὅπου εἶναι τὸ φῶς. Σπάστε τὴν πόρτα!

Τὸ πλῆθος ὑπήκουσε προφανῶς· εἰς τὴν παρακλείουσιν καὶ κτυπήματα ἰσχυρὰ ἐκλόνησαν τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα. Ὁ Σάικς διέταξε καὶ τῷ ἠνοίξαν τὴν θύραν ἐνὸς δωματίου, εἰς ὃ εὐκόλως κατέκλεισε τὸν Τσάρλυ, καίπερ μανιωδῶς ἀνθιστάμενον.

«Εἶναι ἡ ἐξώπορτα καλὰ κλεισμένη; ἠρώτησεν ἀκολουθῶς.

— Εἶναι διπλᾶ μανδαλωμένη.

— Τὰ φύλλα της εἶναι στερεά;

— Καὶ τὰ φύλλα της καὶ τὰ παραθυρόφύλλα.

Τότε ὁ Σάικς ἠνοίξε τὸ παράθυρον, προέκυψεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν καὶ ἐκράγαζε μετὰ λύσσης.

«Στασμός νὰ σας κόψῃ! Τὸν κόρακα νὰ βγάλετε, δὲν με πιάνετε ἐμένα!»

Ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ ὁ θόρυβος καὶ ἡ ταραχὴ, ἂν διηγείρεν ἡ θρασεία πρόσκλησις τοῦ φονέως. Πολλοὶ ἐκράγαζον ὅτι πρέπει νὰ πυροποληθῇ ἡ οἰκία· ἄλλοι παρώτρυναν τοὺς ἀστυνομικοὺς ὑπαλλήλους νὰ πυροβολήσωσι κατὰ τοῦ κακούργου. Ἀλλ' οὐδεὶς ὑπερέβαλε τὴν ἐπιπὸν κύριον, ὅστις ἀφιππεύσας καὶ διασχίσας τὸ πλῆθος ἔφθασε μέχρι τοῦ παραθύρου, καὶ ἐκράγαζε βροντοφώνως.

«Βέκοσι λίρας εἰς ὅποιον φέρῃ μίαν σιάλαν!»

Οἱ πλησίον αὐτοῦ εὐρισκόμενοι ἐπανελάδον τὴν κραυγὴν, καὶ πλείστοι ἔτρεξαν πρὸς ἀναζήτησιν ἄλλοι κλιμάκων, ἄλλοι σφυρῶν, καὶ τὸ πλῆθος ἐκυμαίνετο ὡς σκαυομένη θάλασσα.

«Ὅταν ἦλθα ἦταν παλίσροια, εἶπεν ὁ δολοφόνος· δόσπε μου ἕνα σχοινί, ἕνα μακρὸν σχοινί!

είναι ὅλοι ἀπὸ τὸ ἔμπροστινόν μέρος· θὰ ἔμω-
ρέσω νὰ καταβῶ κυρτὰ εἰς τὸν χάνδακα καὶ νὰ
γλυτώσω ἀπὸ τοῦ καὶ... Ἐνὰ σκοινὶ γρήγορα ἡ ἀ-
μέσως ἕκαστα ἄλλα τρία φονικά, καὶ τὸν ἑαυ-
τόν μου ἔς τὰ ὕστερα.»

Ἄλλ' ὁ τρόμος εἶχε παραλύσει τὰ μέλη τῶν
ἄλλων τριῶν, οἵτινες ἠρέκθησαν νὰ δείξωσι μό-
νον τὸ μέρος ἐνθα ἡδύνατο νὰ εὔρη σκοινία. Ἐ-
κλέξας δὲ ὁ κακοῦργος τὸ μακρότερον καὶ στε-
ρεώτερον, ἔτρεξεν ἵνα ἀνέλθῃ εἰς τὴν στέγην.
Πάντα τὰ πρὸς τὸ ὅπισθεν τῆς οἰκίας μέρος πα-
ράθυρα ἦσαν πρὸ πολλοῦ τετελισμένα, ἐκτὸς μι-
κροῦ τινος φεγγίτου ἐν τῷ δωματίῳ, ἐν ᾧ ἐνε-
κάθειρε τὸν Τσάρλυ. Ἄλλ' ἐκείθεν ὁ παῖς δὲν
ἐπαύσατο παροτρύνων τοὺς ἑξω νὰ προσέχωσιν
ἀπὸ τὸ ὅπισθεν μέρος, ὥστε ὅτε ὁ δολοφόνος ἐπε-
φάνη ἐπὶ τῆς στέγης, μεγάλα φωναὶ ἀνῆγγει-
λαν τὴν παρουσίαν του εἰς τοὺς εὐρισκομένους
εἰς τὸ ἔμπροσθεν μέρος καὶ τὸ πλῆθος ἤρξατο
συρρέον ἐκεῖ.

Ὁ κακοῦργος προέκυψεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς
στέγης, ἀλλ' εἶδεν ὅτι ἡ ἄμωπις εἶχεν ἐπέλ-
θει, καὶ ἡ τάφος ἦτο ξηρὰ σχεδόν. Τὸ πλῆθος
κατανοήσαν τὸ σχέδιόν του καὶ τὸ ἀδύνατον τῆς
ἐκτελέσεως αὐτοῦ, ἀνέπεμψε κραυγὴν θοιὰμβου.

«Πεντήκοντα λίρας στερλίνας εἰς ἐκείνον ὁ-
ποῦ τὸν συλλάβῃ ζῶντα! ἀνεφώνησέ τις πρεσβύ-
της. Περιμένω ἐδῶ νὰ ἔλθῃ νὰ μοι ζητήσῃ τὴν
ἀμοιβὴν ὅστις τὸν συλλάβῃ!»

Αἱ κραυγαὶ τοῦ πλῆθους ἐπανελήφθησαν ἰ-
σχυρότεροι. Τότε ὅμως διεδόθη ὅτι ἡ θύρα τῆς
οἰκίας ἐθραύσθη, καὶ ὅτι ὁ πρῶτος ζητήσας
κλίμακα εἰσώρμησεν ἐντός. Πάντες λοιπὸν ἔτρε-
ξαν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, ὠθοῦντες καὶ ὠθούμε-
νοι καὶ ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς ταραχῆς, ἐλθισμό-
νησαν τὸν δολοφόνον, περὶ οὗ οὐδεὶς ἀμφέβαλ-
λεν ὅτι θὰ συλληφθῇ μὴ δυνάμενος νὰ διαφύγῃ.

Περιδεῆς ὁ Σάικς ἐκ τῶν μανιωδῶν κραυγῶν
τοῦ πλῆθους, ἐκάθητο ἐπὶ τῆς στέγης ἀπελπισ-
τῶς. Ἰδὼν ὅμως ὅτι συνέρρεον πάντες πρὸς τὸ ἔμ-
προσθεν τῆς οἰκίας μέρος, ἠθέλησε νὰ ἐπωφε-
ληθῇ τὴν εὐκαιρίαν, καὶ νὰ κατέλθῃ μέχρι τῆς
τάφου, ὁποῦθεν διὰ τὴν γενικὴν ἀταξίαν καὶ
σύγχυσιν ἡδύνατο ἴσως νὰ διαφύγῃ.

Κατανοήσας ὅτι ἐξεβίβασαν τὴν εἴσοδον ἔ-
σπευσε νὰ προσδέσῃ στερεῶς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ
σκοινίου εἰς τινὰ καπνοδόχην καὶ νὰ κατα-
σκευάσῃ βρόχον εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον. Ἐν ᾧ δὲ εἶ-
χεν εἰσαγάγῃ τὴν κεφαλὴν εἰς τὸν βρόχον, ὅπως
τὸν στηρίξῃ ὑπὸ τὰς μασχάλας του, ὁ γέρον
κύριος, ὅστις εἶχε μείνει εἰς τὸ ὅπισθεν μέρος,
ἰδὼν τὰς κινήσεις του, ἐκραύγασεν ὑποδεικνύων
αὐτὸν εἰς τοὺς ἄλλους, Ὁ δολοφόνος φοβηθεὶς
ἔστρεψε τὴν κεφαλὴν ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν
ἐκείνην ἀνέτεινε μετὰ φοβικῆς τὰς χεῖρας καὶ ἐ-
ξέπεμψε κραυγὴν ἀπαισίαν.

«Τὰ μάτια της πάλιν!» ἐκραύγασεν. Ἐκλο-

νῆθη ὡς κεραυνόπληκτος, καὶ ἀπολέσας τὴν ἰ-
σορροπίαν, ἔπεσεν ὁ βρόχος ἦν περὶ τὸν τράχη-
λόν του· τὸ σκοινίον ἐτάθη ἕνεκα τοῦ βάρους
του ὡς χορδὴ τόξου, μὲ ταχύτητα δὲ βέλους
ἐκρημνίσθη ὁ κακοῦργος ἐξ ὕψους τριάκοντα
πέντε ποδῶν. Ἐσπάραξεν ἐπὶ τινὰ δευτερόλε-
πτα, καὶ ἔμεινεν οὕτως ἀπηγγονισμένος.

Ἡ παλαιὰ καπνοδόχῃ ἐσείσθη ὀλίγον, ἀλλ'
ἀντέσχε. Τὸ πτώμα τοῦ Σάικς ἐκρέματο τα-
λαντούμενον πρὸ τοῦ φεγγίτου τοῦ δωματίου,
ἐν ᾧ ἦν ἐγκαθειργμένος ὁ Τσάρλυ, ὅστις ἀπομα-
κρύνων διὰ τῆς χειρὸς τὸ ἐπιπροσθῶν πτώμα
ἐπεκαλεῖτο βοήθειαν καὶ παρκαλεῖ νὰ τον ἐλευ-
θερώσῃ.

Κύων ἐφάνη τότε ἐπὶ τῆς στέγης καὶ περιέ-
τρεχεν εἰς τὸ χεῖλος αὐτῆς, θρηνηδῶς ὕλακτων·
ὁρμήσας δὲ ἐπήδησεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ πτώ-
ματος, ἀλλ' ὀλισθήσας ἔπεσεν ὑπτίως ἐπὶ τῆς
τάφου, ἡ δὲ κεφαλὴ του συγκρουσθεῖσα εἰς τινὰ
λίθον συνετρίβη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ν'

Ἐν ᾧ ἀποκαλύπτεται πολλὰ σκοτεινὰ πράγ-
ματα, καὶ ἐν ᾧ ἀποφασίζεται γάμος, χωρὶς
καὶ νὰ θιζῶσιν οἱ συμβαλλόμενοι τὸ ζή-
τημα τῆς προικὸς ἢ τῶν παραφάρων.

Δύο ἡμέρας μετὰ τὰ συμβάντα, ἅτινα ἐν τῷ
προηγούμενῳ κεφαλαίῳ διηγήθημεν, ὁ Ὀλιβερ
εὐρίσκειτο ἐν ὁδοιπορικῇ ἀμάξῃ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ
τῆς ἀγοῦσης εἰς τὴν γενέθλιον αὐτοῦ πόλιν. Μετ'
αὐτοῦ ἦσαν ἐν τῇ αὐτῇ ἀμάξῃ ἡ κυρία Μαιουλάν
καὶ ἡ Ῥόζα, ἡ κυρία Μπέντγουιν καὶ ὁ ἀγαθὸς
ἱατρός. Ὁπισθεν ἤρχοντο ἐν ἑτέρᾳ ἀμάξῃ ὁ κ.
Μπράουνλω μετ' ἑτέρου τινός, οὗ ἀπεσιώπησε τὸ
ὄνομα.

Ὁ Ὀλιβερ ὑπὸ διαφόρων κατεχόμενος αἰσθη-
μάτων εἰσιγα, εἰσιγων δὲ καὶ οἱ λοιποὶ, διότι εἶ-
χον ἀνακοινωθῇ αὐτοῖς αἱ ὁμολογίαι τοῦ Μὼνξ
καὶ ἐν ἀγωνίᾳ προσεδόκων τὴν διαφώτισιν πολ-
λῶν σκοτεινῶν μυστηρίων. Αἱ κυρίαὶ ἠγνόουν τὰ
κατὰ τὴν δολοφονίαν, καὶ τὰ ἐπακολουθήσαντα
συμβάντα, ἐπίτηδες ἀποκρυβέντα αὐταῖς, ὅπως
μὴ ταραχθῶσιν ὑπερμέτρως.

Ὅτε ἐπλησίασαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰσῆλθον
εἰς τὰς στενὰς αὐτῆς ὁδοὺς, δύσκολον ἦτο νὰ
κατασταλῇ ἡ παρκαρὰ τοῦ παιδίου· ἐπανέβλεπε
τὸ φερετροπηγεῖον τοῦ Σάουρμπερρυ, ἀλλὰ μι-
κρότερον καὶ οὐχὶ οἷον παρίστατο εἰς τὰς ἀνα-
μνήσεις του· ἐπανέβλεπε τὰ ἐμπορικὰ καταστή-
ματα, οἰκίας γνωστὰς αὐτῷ, καὶ ἀνεπόλει ἀ-
σημάντους τινὰς περιπετείας τῶν παιδικῶν του
χρόνων· τὸ ἀμάξιον τοῦ καπνοδοχοκράτου Γκαίμ-
φιηλντ, τὸ αὐτὸ πάντοτε, ἱστάμενον πρὸ τῆς θύ-
ρας καπηλείου· τὸ πτωχοκομεῖον, τὴν φοικώδη
ἐκείνην εἰρκτὴν αὐτοῦ, μὲ τὰ πρὸς τὸ μέρος τῆς
ὁδοῦ στενὰ παράθυρά του· ἐπὶ τῆς φλιάς δὲ τῆς
θύρας αὐτοῦ, τὸν παλαιὸν θυρωρὸν, κάτισχον
ὡς ἄλλοτε· ἰδὼν τοῦτον ὁ Ὀλιβερ δὲν ἡδυνήθη

νὰ καταστείλῃ αἰσθημα τρόμου, ἀμέσως ὅμως ἐ-
γέλασε διὰ τὴν ἀνοησίαν του, εἴτα ἔκλαυσε, καὶ
πάλιν κατόπιν ἐγέλασε. Πολλὰ πρόσωπα ἀνε-
γνώρισε, καὶ τῷ ἐφάνετο ὡς ν' ἀνεχώρησεν ἐ-
κείθεν τὴν προτεραιάν, καὶ ὡς νὰ ἦτο ὄνειρον
ἡδὺ ἢ εὐτυχία του.

Ἄλλ' ἡ εὐτυχία του δὲν ἦτο ὄνειρον· ἔστησαν
πρὸ τῆς πύλης τοῦ καλλίστου ξενοδοχείου, ὁ-
περ ἀπεθαύμαζεν ἄλλοτε ὁ Ὀλιβερ, ἐκλαμβά-
νων αὐτὸ ὡς μεγαλοπρεπὲς παλάτιον, ἀλλ' ὅπερ
νῦν τῷ ἐφάνη ὡς ἐκπεσὼν τοῦ πάλαι μεγαλείου
καὶ τῆς λαμπρότητος. Ὁ κ. Γκρίμγουικ ὑπε-
δέξατο ἐκεῖ αὐτοὺς, καὶ ὅμα κατελθούσας τῆς
ἀμάξης ἡσπάσθη τὴν Ῥόζαν καὶ τὴν θείαν της,
ὡς νὰ ἦτο πάππος ὅλων. Φιλομειδῆς καὶ ἀξιά-
γαστος, οὐδ' ἄπαξ καὶ πρὸς τὴν γάμψαν τὸ
κεφάλι του, οὐδὲ ὅτε φιλονεικῶν μετὰ γέρον-
τός τινος ἡνιόχου διισχυρίζετο ὅτι κάλλιον αὐ-
τοῦ εἴξευρε τὴν συντομωτέραν μέγρι Λονδίνου
ὁδὸν, καίπερ ἄπαξ μόνον ὁδοιπορήσας εἰς τὰ
μέρη ἐκεῖνα, κοιμώμενος μάλιστα καθ' ὅλον τὸν
δρόμον. Τὸ γεῦμα παρετέθη, καὶ τὰ πάντα ὡς
διὰ γοητείας ἦσαν ἡτοιμασμένα πρὸς ὑποδο-
χὴν των.

Μετὰ τὸ γεῦμα ὅμως, ἐπεκράτησεν ἡ αὐτὴ
σιωπὴ καὶ κατῆφεια, ἡ παρατηρουμένη καὶ κατὰ
τὸ διάστημα τῆς ὁδοιπορίας. Ὁ κ. Μπράουνλω
ἐγευμάτισε χωριστὰ, οἱ δ' ἄλλοι δύο κύριοι ἔ-
τρεχον τῇδε καὶ ἐκεῖ ἀνήσυχτοι καὶ συνωμίλουν
πρὸς ἀλλήλους μυτικῶς. Ἡ κυρία Μαιουλάν προσ-
κλήθεισα ἔξω, ἐπανῆλθε σφόδρα τεταραγμένη,
φαίνεται μάλιστα καὶ ὅτι ἔκλαυσε. Πάντα ταῦτα
ἀνησύχουν καὶ ἐξέπλησσαν λίαν τὸν Ὀλιβερ καὶ
τὴν Ῥόζαν.

Τέλος περὶ τὴν ἐνάτην τῆς ἐσπέρας εἰσῆλθον
ἀπροσδοκῆτως ὁ ἱατρός καὶ ὁ Γκρίμγουικ, ἀπο-
λουθούμενοι ὑπὸ τοῦ Μπράουνλω καὶ τινος ἄλ-
λου, ὃν ἰδὼν ὁ Ὀλιβερ ἔμεινεν ἐκθαμβος, διότι
τῷ εἶπον ὅτι εἶναι ἀδελφός του, ἀνεγνώρισε δὲ
ὅτι ἦν ὁ αὐτός, ὃν συνήντησεν ἄλλοτε εἰς τὸ
πανδοχεῖον καὶ ὃν εἶδε πρὸ τοῦ παρθύρου του
μετὰ τοῦ Φέιγγιν. Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἐκύτταξε
μὲ βλέμμα βλοσυρὸν τὸ παιδίον καὶ ἐκάθησε
πλησίον τῆς θύρας. Ὁ δὲ κ. Μπράουνλω, κρα-
τῶν διάφορα ἔγγραφα ἀνὰ χεῖρας, ἐπλησίασεν
εἰς μίαν τράπεζαν, ἧς ἐγγὺς ἐκάθηντο ἡ Ῥόζα
καὶ ὁ Ὀλιβερ.

«Ἄν καὶ πολὺ διὰ τοῦτο λυποῦμαι, εἶπεν, ἀ-
νάγκη ὅμως αἱ ἐν Λονδίῳ υπογραφεῖσαι ὁμολο-
γίαι αὐτῆς, νὰ ἐπαναληφθῶσι καὶ ἐνταῦθα προ-
φορικῶς ἐνώπιον μαρτύρων. Ἡ προφορικὴ σας ὁ-
μολογία εἶναι ἀπαράιτητος, εἰξέυρετε διατί.

— Ἐξακολουθήσατε, εἶπεν ὁ Μὼνξ, ἀπο-
στρέψας τὸ πρόσωπον. Γρήγορα. Ἀρκετὰ ἐπρά-
θηξ. Μὴ με κρατήσητε πολλὸν καιρὸν ἐδῶ.

— Τὸ παιδίον τοῦτο, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω,
πιθεῖς τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ὀλιβερ,

εἶναι ἀδελφός σας· εἶναι υἱὸς τοῦ πατρός σας·
τοῦ προσφιλοῦς μοι Ἐντγουν Λήφορντ, καὶ τῆς
δυστυχοῦς Ἀγνῆς Φλέμιγκ, ἀποθανούσης κατὰ
τὸν τοκετόν;

— Ναι, εἶπεν ὁ Μὼνξ ὑπόδρα ἰδὼν τὸν Ὀ-
λιβερ, ὅστις ἔτρεμεν ὅλος· αὐτὸς εἶναι ὁ νόθος.

— Ὁ τρόπος αὐτὸς τοῦ λέγειν, εἶπε μετ' αὐ-
στηρότητος ὁ κ. Μπράουνλω, εἶναι ἔμετος· ὅβρις
κατὰ θανάτων, καὶ οὐδένα ζῶντα προσβάλλει
ἐκτὸς τοῦ λέγοντος. Τὸ παιδίον τοῦτο ἐγεννήθη
ἐνταῦθα;

— Εἰς τὸ πτωχοκομεῖον, ἀπεκρίνατο ὁ Μὼνξ·
ἄλλως ἔχετε αὐτοῦ γραμμένην τὴν ἱστορίαν του,
προσέθηκε μετ' ἀνυπομονησίας, δείξας τὴν δέ-
σμεν τῶν ἐγγράφων.

— Ἀνάγκη νὰ τὴν ἀκούσωμεν ἀπὸ τοῦ στό-
ματός σας.

— Τότε, ἀκούσατέ με, ἀπεκρίνατο ὁ Μὼνξ·
ὅτε ὁ πατήρ μου ἠσθένησε, καθὼς εἰξέυρετε, ἐν
Ῥώμῃ, ἡ μήτηρ μου, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἔζη χω-
ρισμένη ἀπὸ αὐτὸν, ἀνεχώρησε πρὸς ἐντάμωσιν
τοῦ ἐκ Παρισιῶν, συμπαρκαλοῦσα καὶ ἐμέ·
καὶ τοῦτο τὸ ἔκαμνε πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς πε-
ριουσίας, διότι οὐδόλως τὸν ἠγάπα, καθὼς οὔτε
ἐκεῖνος αὐτὴν· δὲν μὰς ἀνεγνώρισε, διότι εἶχε
χάσει τὰς αἰσθήσεις του, καὶ ἔμεινεν οὕτω μέ-
χρι τῆς ἐπομένης ἡμέρας, ὅτε ἀπέθανε. Μεταξὺ
τῶν ἐγγράφων του ὑπῆρχον δύο χρονολογούμενα
ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἠσθένησε καὶ ἐσώκλει-
στα εἰς ἐπιστολὴν πρὸς ὑμᾶς. Ἐπὶ τοῦ φακέ-
λου ἔγραψεν ὅτι μόνον μετὰ τὸν θάνατόν του ἔ-
πρεπε νὰ σας ἀποσταλῇ ἡ ἐπιστολή. Τὸ ἐν τῶν
ἐγγράφων ἦτο ἐπιστολὴ πρὸς τὴν νέαν ἐκείνην
τὴν Ἀγνῆν, καὶ τὸ ἄλλο διαθήκη.

— Τί ἔλεγεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην; ἡ-
ρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλω.

— Ἡ ἐπιστολή;... ἦτο ἕνα εἶδος χαρ-
τιοῦ, ὁποῦ περιεῖχε πολλὰς ὁμολογίας ὅτι τὴν
ἠδίκησε καὶ προσευχὰς καὶ δεήσεις πρὸς τὸν
Θεὸν νὰ τὴν ἔχῃ ὑπὸ τὴν σκέπην του· καθὼς
φαίνεται, μετὰ δύο μῆνας ἔμελλε νὰ γεννησῇ.
Τῇ ἔγραφε τί ἐσκόπει νὰ πράξῃ ἂν ἐπέζη διὰ
νὰ καλύψῃ τὴν αἰσχύνην της, καὶ ἰκέτευε αὐ-
τὴν, ἂν θ' ἀπέθνησκε, νὰ μὴ καταρῶται τὴν
μνήμην του, μηδὲ νὰ πιστεύῃ ὅτι αἱ ὀλέθριαι
συνέπειαι τοῦ σφάλματος ἐκείνου θὰ ἐβάρυνον
αὐτὴν ἢ τὸ τέκνον της, διότι ἐκεῖνος μόνος ἦτο
ἐνοχος... Παρεκάλει προσέτι αὐτὴν νὰ τηρήσῃ
ἐπιμελῶς δύο προηγούμενα δῶρά του, μίαν με-
ταλλίαν καὶ ἐν δακτύλιον, ἐφ' οὗ ἦτο κεχαρὰ-
μένον τὸ βαπτιστικόν της μόνον ὄνομα καὶ ὁ-
πῆρχε κενὴ θέσις διὰ τὸ οἰκογενειακόν. Κατόπιν
ἐπανελάμβανε πολλάκις τὰς αὐτὰς λέξεις ὡς ἄν-
θρωπος, ποῦ δὲν τα ἔχει σωστὰ, ὅπως καὶ πράγ-
ματι ἦτο, νομίζω.

— Ἡ δὲ διαθήκη... ἠρώτησεν ὁ κ. Μπρά-
ουνλω.

Ὁ Μὼνξ ἐσιώπησεν, ἐν ᾧ ὁ Ὀλιβερ ἐκλαίει πικρῶς.

«Ἡ δὲ διαθήκη, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Μπράουνλὼ ἀντ' ἐκείνου, ἥτο συντεταγμένη κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Ἐγγραφε περὶ τῶν θλίψεων, ὡς προϋξένησεν αὐτῷ ἡ σύζυγός του, περὶ κακῶν διαθέσεων καὶ ἀθλίου χαρακτῆρος ὑμῶν, τοῦ μονογενοῦς του υἱοῦ, τοῦ γαλουχηθέντος μὲ τὸ κατὰ τοῦ πατρὸς μῖσος. Ἐκκληροδοτεῖ εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς τὴν μητέρα σας εἰσὸδῆμα δικτακσίων λιρῶν στερλινῶν. Τὴν περιουσίαν του διήρει εἰς δύο ἴσα μερίδια, ὧν τὸ ἓν ἐκκληροδοτεῖ εἰς τὴν Ἀγνὴν Φλέμιγκ, τὸ δ' ἕτερον εἰς τὸ τέκνον της. Ἀν τοῦτο ἦτο κόρη, ἐκκληροδοτεῖ αὐτῇ τὴν περιουσίαν του ἀνευ ὅρων, ἂν ὅμως ἦτο ἄρσεν, ὠρίζετο τότε μόνον νὰ λάβῃ αὐτὴν, ἂν μέχρως οὐ ἐνηλικιωθῇ δὲν ἔχει στιγματίσει τὸ ὄνομά του διὰ πράξεώς τινος ἀτιμωτικῆς. Ἐσκόπει δὲ διὰ τούτου, ὡς ἔγραφε, νὰ δείξῃ τὴν μεγάλην ἐμπιστοσύνην, ἣν πρὸς αὐτὴν εἶχε καὶ τὴν ἐδραϊκὴν πεποίθησιν, ὅτι θὰ ἐκκληρονομῇ παρὰ τῆς μητρὸς αἰσθήματα εὐγενῆ καὶ γενναῖα. Ἀν ὅμως ἡ προσδοκία του διεψεύδετο, ἤθελε τὸ μερίδιον ἐκεῖνο νὰ περιέλθῃ εἰς ὑμᾶς διότι μόνον καθ' ἣν περίπτωσιν ἀμφοτέρω τὰ τέκνα του ἦσαν ἐξ ἴσου πονηρὰ καὶ διεφθαρμένα, ἀνεγνώριζεν εἰς ὑμᾶς πρωτοτοκίας δικαίωμα, ἀφ' οὗ οὐδὲν ἄλλο δικαίωμα εἶχετε ἐπὶ τῆς καρδίας του, ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας δείξαντες πρὸς αὐτὸν ψυχρότητα καὶ ἀποστροφὴν.

«Ἡ μήτηρ μου, εἶπεν ὁ Μὼνξ γεγωννύα τῇ φωνῇ, ἔκαμνεν ὅ τι πᾶσα ἄλλη γυνὴ θὰ ἔκαμνεν εὐρισκομένη εἰς τὴν θέσιν της· ἔκαυσε τὴν διαθήκην· τὴν ἐπιστολὴν δὲν ἀπέστειλεν, ἀλλ' ἐφύλαξεν ἐπιμελῶς, ὡς τεκμήριον ἐν ἀνάγκῃ, πρὸς ἀποδείξιν τοῦ παραπτώματος τῆς νέας. Ἀνεκοίνωσε τὰ πάντα εἰς τὸν πατέρα τῆς Ἀγνῆς, μετὰ προσθηκῶν καὶ ὑπερβολῶν, ἕνεκα τοῦ μεγάλου μίσους της, διὰ τὸ ὅποιον τόσον τὴν εὐχαριστῶ! Ἀπηλπισμένος ὁ πατήρ, ἀπεχώρησε μετὰ τῶν θυγατέρων του εἰς τὰ βῆθη τῆς Οὐαλλίας, μεταβαλὼν καὶ ὄνομα, ὅπως μὴ τυχὼν οἱ φίλοι του μάθωσι τὴν κατοικίαν του. Μετὰ τινὰ καιρὸν εὗρέθη νεκρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης του· ἐβδομάδας τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἡ θυγάτηρ του εἶχε φύγει λαθραίως, οὗτος δ' ἔτρεξε πρὸς ἀναζήτησίν της, διατρέξας πεζὸς τὰς πέριξ πόλεις καὶ χωρία· σχηματίσας ὅμως τὴν πεποίθησιν ὅτι νῦτοκτόνησεν, ὅπως κρύψῃ τὴν αἰσχύνην της, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ ἀπέθανε τὴν αὐτὴν ἑσπέραν.»

Ἐπηκολούθησε βραχέϊα σιγὴ, μέχρως οὐ ὁ κ. Μπράουνλὼ ἀνέλαβε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς διηγήσεως.

«Μετὰ τινὰ ἔτη, εἶπεν, ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τῆς μητρὸς τοῦ Ἐδουάρδου Λήφορντ, τοῦ ἐνώπιόν μου· πικρὸς καὶ μένος. . . Δεκκοκταέτης

τὴν ἡλικίαν, κατέλειπεν οὗτος αὐτὴν, ὑπεξαίρεσας τὰ ἀδαμαντικὰ καὶ τὰ χρήματα της, ἐγένετο χαρτοπαίκτης, ἄσωτος, πλαστογράφος, ἐφυγεν ἐκ Λονδίνου, ἐνθα ἐπὶ δύο ἔτη τὰς αἰσχίστας εἶχε γνωριμίας. Ἡ μήτηρ του προσβλήθεισα ἐξ ἀσθενείας ἀνιάτου καὶ ὀδυνηρᾶς ἐπεθύμει πολὺ νὰ τον ἐπανίδῃ. Μετὰ μακρὰς καὶ ματαίας ἐρεῦνας, κατῴρωσε τέλος νὰ τον ἐπανεύρῃ καὶ ἀνεχώρησε μετ' αὐτοῦ εἰς Γαλλίαν.

«Ἐνθα καὶ ἀπέθανεν, εἶπεν ὁ Μὼνξ, μετὰ πολυώδυνον νόσον· ψυχορραγοῦσα μοὶ ἀπεκάλυψε τὰ μυστικά της καὶ μοὶ ἐκκληροδοτήσε τὸ κατὰ τῆς Ἀγνῆς καὶ τοῦ τέκνου της θανάσιμον μῖσος αὐτῆς. Ἦτο ἀνωφελὴς ἡ σύστασις, διότι πρὸ καιροῦ ἐφλεγόμην ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος. Δὲν ἐπίστευεν ὅτι ἡ Ἀγνή νῦτοκτόνησεν, ἀλλ' εἶχε τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ Ἀγνή ἔτεκε τέκνον, ζῶν ἔτι. Ὁρκίσθη αὐτῇ, ὅτι ἂν ποτε τὴ ἀνακαλύψω, θὰ το καταδιώξω ἀπηνῶς καὶ ἀνενδότως, ὅτι θὰ κορέσω τὸ κατ' αὐτοῦ μῖσός μου καὶ ὅτι θὰ κατασχίσω τὴν διαθήκην, σύρων αὐτὸ εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀτιμίας. Τέλος συνήντησα αὐτὸ εἰς τὸν δρόμον μου· ἔκαμα καλὴν ἀρχὴν, καὶ ἂν δὲν εὕρισκετο ἡ ἀναθεματισμένη ἐκείνη θὰ κατῴρωνα τὸν σκοπὸν μου!»

Ἐν ᾧ ὁ ἀλιτῆριος ἐδείκνυνεν οὕτω τὴν ἀνίσχυρον λύσσαν του, φρικώδεις ἐξεμῶν βλασφημίας, ὁ κ. Μπράουνλὼ ἐξήγησεν εἰς τοὺς ἐκθάμβους μάρτυρας τῆς σκηνῆς τὰς σχέσεις τοῦ Μὼνξ μετὰ τοῦ Ἑβραίου καὶ τὰς καταχθονίους αὐτῶν μηχανορραφίας πρὸς σύλληψιν τοῦ Ὀλιβερ.

«Τί ἀπέγιναν ἡ μεταλλία καὶ ὁ δακτύλιος; ἠρώτησεν ὁ κ. Μπράουνλὼ τὸν Μὼνξ.

«Τὰ ἡγόρασα ἀπὸ τὸν ἀνδρόγυνον, περὶ τοῦ ὁποίου σὰς εἶπον. Αὐτοὶ τὰ εἶχον κλέψει ἀπὸ μίαν νοσοκόμην τοῦ πτωχοκομείου, ἡ ὁποία τὰ ἐπῆρε ἀπὸ τὸ πτώμα τῆς Ἀγνῆς, εἶπεν ὁ Μὼνξ, χαμὰὶ νεύων. Τί τα ἔκαμα, τὸ εἰξεύρετε.»

Ὁ Μπράουνλὼ ἔνευσε τῷ Γκρίμουικ, ὅστις ἐξελθὼν παραχρῆμα, ἐπέστρεψε μετ' ὀλίγον ὥθων μὲν πρὸ αὐτοῦ τὴν κυρίαν Μπάμμπλ, καὶ σύρων ὀπισθὲν του τὸν δύστηνον σύζυγον.

«Καλὲ, νὰ πιστεύσω τὰ μάτια μου; ἀνεφώνησεν ὁ κ. Μπάμμπλ, ἄκαιρον ὑποκρινόμενος ἐνθουσιασμῶν. Εἶναι αὐτὸς ὁ μικρὸς Ὀλιβερ; Ἀχ! Ὀλιβερ, ἂν εἴξευρες πόσον ἐλυπήθηκα διὰ τὰ παθήματά σου!

— Σώπα, βλάκα! ὑπετονθόρυσεν ἡ σύζυγός του.

— Γυναῖκα, τί νὰ κάμω, δὲν ἔμπορῶ νὰ βασταῶ τὴν καρδίαν μου, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου. Τί, νὰ μὴ χαρῶ, ὅταν βλέπω ἐκεῖνον ποῦ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἀνέθρεψα ἐνοριακῶς, νὰ κάθηται μαζὶ μὲ εὐγενεστάτας κυρίας καὶ κυρίους. Πάντοτε ἡγάπησα ἐγὼ τὸ

παιδί αὐτὸ ὅσον νὰ ἦτανε . . . ὅσον νὰ ἦτανε παπποῦς μου! εἶπεν ὁ κ. Μπάμμπλ, ἀφ' οὗ ἐπὶ ματαίῳ ἐζήτησε νὰ εὕρῃ ἐπιτυχέστεραν παρομοίωσιν. Κύριε Ὀλιβερ, καλέ μου Ὀλιβεράκο, καλὲ θυμᾶσαι τὸν καλὸν ἐκείνον κύριον μὲ τὸ ἄσπρο γελέκο; Μὰς ἄφησε χρόνους τώρα! ὁκτῶ ἡμέραι εἶναι ποῦ τὸν ἔθαψαν τὸν μακκρίτη!

— Ἐλα, κρατήσατε διὰ τὸν ἐαυτὸν σας τὰ αἰσθήματά σας, σέρ, εἶπεν ὁ Γκρίμουικ αὐστηρῶς.

— Θὰ προσπαθῶσω ὅσον ἡμπορῶ, σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Μπάμμπλ. Τί κάμνετε, σέρ; ἐλπίζω ὅτι εἰσθε πάντοτε καλά.»

Αἱ φιλοφρονητικαὶ αὐταὶ φράσεις ἐλέχθησαν πρὸς τὸν Μπράουνλὼ, ὅστις πλησιάζας τὸ σεβαστὸν ἀνδρόγυνον ἠρώτησε, δείξας τὸν Μὼνξ.

«Γνωρίζετε τὸν ἀνθρωπον αὐτόν;

— Ὁχι, ἀπεκρίνατο θρασέως ἡ κυρία Μπάμμπλ.

— Ἰσως σεῖς τὸν γνωρίζετε, κύριε Μπάμμπλ.

— Δὲν τὸν εἶδα ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν μου.

— Δὲν τῷ ἐπωλήσατε ποτὲ τίποτε;

— Ὁχι, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μπάμμπλ.

— Δὲν εἶχετε ποτὲ μίαν χρυσὴν μεταλλίαν καὶ ἓνα δακτυλίδι;

— Ὁχι καθόλου, ἀπεκρίνατο ἡ οἰκονόμος. Μὰς ἐκαλέσατε ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς σκοτίσητε μὲ αὐτὰς τὰς ἀνοησίας;

Ὁ Μπράουνλὼ ἔνευσε καὶ αὐθις τῷ Γκρίμουικ, ὅπως ἐξῆλθεν, ὡς καὶ πρότερον· ἀλλ' ἐπιστρέφων δὲν ὠδήγει εὐρωστον καὶ χαριτωμένον ἀνδρόγυνον, ἀλλ' ἠκολουθεῖτο ὑπὸ δύο κυφῶν καὶ ἀρθριτικῶν γραιῶν.

«Ἐφροντίσατε νὰ κλείσετε τὴν θύραν, τὴν νύκτα ποῦ ἀπέθανεν ἡ γρηὰ Σώλλυ, εἶπεν ἡ μία, ὑψώσασα τὴν τρέμουσαν χεῖρά της, ἀλλὰ δὲν ἡμπορέσατε νὰ βουλώσετε τῆς χαραμάδες, οὔτε νὰ μᾶς ἐμποδίσετε νὰκούσωμεν.

— Ὁχι, ὅχι, εἶπεν ἡ ἑτέρα, στρέφουσα πέριξ τὴν κεφαλὴν καὶ κινοῦσα τὰς νωδὰς σιαγόνας της, δὲν ἐλάβατε καλὰ τὰς ἀνγκυαίας προφυλάξεις.

— Τὴν ἀκούσαμεν, ἐξηκολούθησεν ἡ πρώτη, ποῦ σὰς ἔλεγε τί ἔκαμε, καὶ σὰς εἶδαμεν ὅπου ἐπῆρατε ἓνα χαρτί ποῦ κρατοῦσε εἰς τὸ χεῖρ της, καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν σὰς παρεμονεύσαμεν ποῦ ἐπῆγατε εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον.

— Ναί, προσέθηκεν ἡ δευτέρα, σὰς εἶδωκαν μίαν μεταλλίαν καὶ ἓνα δακτυλίδι· σὰς ἀκολουθήσαμεν καταπόδι, εἰμεθα ἀπὸ πίσω σας.

— Καὶ εἰξεύρομεν καὶ ἄλλα περισσότερα, εἶπεν ἡ πρώτη· ἡ γρηὰ Σώλλυ μὰς εἶχεν εἰπεῖ προτῆτερ, τί τῆς εἶπεν ἐκείνη ἡ νέα· πῶς ἐξέκίνησε νὰ ὑπάγῃ νὰποθάνῃ πλησίον εἰς τὸν τάφον τοῦ πατέρω τοῦ παιδιοῦ της, διότι εἴξευρε καλὰ πῶς δὲν θὰ ἐπιζήτῃ εἰς τὸν τοκετόν.

— Θέλετε νὰ προσκαλέσωμεν καὶ τὸν ὑπάλ-ληλον τοῦ ἐνεχυροδανειστηρίου; ἠρώτησεν ὁ Γκρίμουικ, ἐτοιμασθεὶς νὰ ἐξέλθῃ.

— Ὁχι, εἶπεν ἡ κυρία Μπάμμπλ. Ἀφ' οὗ αὐτὸς ὁ ἀνθρωπος, (καὶ ἐδείξε τὸν Μὼνξ), εἶχε τὴν δειλίαν νὰ τα ὁμολογήσῃ ὅλα, καὶ ἀφ' οὗ ἐστάθητε ἐπιτήδαιοι ἀπὸ ὅλαις ταῖς γρηαῖς στρίγγλαις νὰ διαλέξετε ἐκεῖναις ποῦ ἐχρειάζεσθε, δὲν λέγω πλέον τίποτε. Ναί, ἐπωλήσαμεν αὐτὰ τὰ πράγματα, καὶ εὕρισκονται τώρα εἰς μέρος ὅπου ὅσῳ νὰ σκαλεύετε δὲν θὰ τα πάρετε. Ἐ, ὕστερα;

— Τίποτε ἄλλο, ἀπεκρίνατο ὁ Μπράουνλὼ, εἰμὴ μόνον ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς εἶναι καθήκον μας νὰ φροντίσωμεν τοιαῦτα ὑποκείμενα νὰ μὴ κατέχωσι θέσεις ἐμπιστοσύνης. Ἡμπορεῖτε νὰ ἐξέλθῃτε.

— Ἐλπίζω, εἶπεν ὁ κ. Μπάμμπλ ἱκετευτικῶς, ἐν ᾧ ὁ Γκρίμουικ ἀπῆρχετο μετὰ τῶν δύο γραιῶν, ἐλπίζω πῶς αὐτὸ τὸ λυπηρὸν περιστατικὸν δὲν θὰ γίνῃ αἰτία νὰ χάσω τὴν ἐνοριακὴν θέσιν μου.

— Θὰ τὴν χάσητε βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ Μπράουνλὼ καὶ νὰ ἦσθε μάλιστα καὶ εὐχαριστημένος διότι δὲν θὰ πάθετε χειρότερα.

— Ὅλα τὰ ἔκαμνεν ἡ κυρία μου, εἶπεν ὁ πρῶν κλητῆρ, ἀφ' οὗ πρῶτον μετὰ πολλῆς περισκέψεως ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ κυρία του ἐξῆλθεν· δὲν ἐπῆρε καθόλου καὶ τὴν ἰδικὴν μου συμβουλήν.

— Δὲν εἶναι δικαιολογία αὐτὸ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μπράουνλὼ. Εἰσθε παρὼν ὅποτε τάντικείμενα ἐκεῖνα ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμόν· ἄλλως δὲ ὁ νόμος σὰς θεωρεῖ μάλλον ἐνοχον. Ὁ νόμος ὑποθέτει ὅτι ἡ γυνὴ σας ἐνεργεῖ πάντοτε συμφῶνως πρὸς τὰς συμβουλὰς σας.

— Ἐὰν ὁ νόμος ὑποθέτῃ αὐτὸ, εἶπεν ὁ κ. Μπάμμπλ, σφίγγων τὸν πῖλόν του, ὁ νόμος εἶναι γάδαρος . . . εἶναι μωρὸς καὶ ἀνόητος. Ἀν ὁ νόμος ἦναι τόσῳ στραβός, θὰ εἴπῃ πῶς δὲν εἶναι ὑπανδρευμένος, καὶ τοῦ εὐχομαι τὸ χειρότερον ἀπὸ ὅλα, νὰ δοκιμάσῃ, διὰ νὰνοῖξῃ τὰ στραβὰ του.»

Ταῦτα εἰπὼν, μετ' ἐμφράσεως δὲ τὴν τελευταίαν φράσιν τονίσας, ὁ κ. Μπάμμπλ ἐφόρεσεν ὀργίλως τὸν πῖλόν του, ἔχων τὰς χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ ἔτρεξε νὰ φθάσῃ τὴν σύζυγόν του.

«Μὲς Ῥόζα, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλὼ, δότε μοὶ τὴν χεῖρά σας· μὴ τρέμετε. Δύνασθε χωρὶς κινεῖνα φόβον νὰκούσητε τὰς ὀλίγας λέξεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀκόμη νὰ εἰπώμεν.

— Ἐὰν ἀφορῶσιν εἰς ἐμὲ προσωπικῶς, εἶπεν ἡ Ῥόζα, ἂν καὶ ἀγνοῶ πῶς, ἄφετέ με, σὰς παρακαλῶ, νὰ τὰς ἀκούσω κάμμιν ἄλλην φοράν. Δὲν ἔχω πλέον οὔτε δυνάμεις, οὔτε θάρρος.

— Ἐχετε πλεονεξία δυνάμιν, ἀφ' ὅσῃν φαν-

τάξεσθε, τὸ εἰσεύρω κάλλιστα. Γνωρίζετε τὴν νέαν ταύτην, σέρ;

— Ναι, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ.

— Ἐγὼ οὐδέποτε σὰς εἶδον, εἶπεν ἡ Ῥόζα διὰ φωνῆς ἀσθενοῦς.

— Ἐγὼ σὰς εἶδον πολλάκις, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Μώνξ.

— Ὁ πατὴρ τῆς δυστυχοῦς Ἀγνῆς εἶχε δύο θυγατέρας, εἶπεν ὁ Μπράουνλω· τί ἀπέγινεν ἡ δευτέρα, ἥτις ἦτο παιδίον κατὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός;

— Τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ἀπεκρίνατο ὁ Μώνξ, εὐρεθὲν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐν χώρᾳ ξένη, ἐνθα οὐδένα εἶχε γνώριμον, στερούμενον παντὸς τεκμηρίου πρὸς ἀνέυρεσιν τῆς οἰκογενείας του, καὶ πλαστὸν ἔχον ὄνομα, τὸ παρῆλθε μία οἰκογένεια πτωχῶν χωρικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐφρόντισαν περὶ αὐτοῦ ὡς ἂν ἦτο ἴδιον αὐτῶν τέκνον.

— Ἐξακολουθήσατε, εἶπεν ὁ κ. Μπράουνλω νεύσας τῇ κυρίᾳ Μαιυλάν νὰ πλησιάσῃ.

— Δὲν κατωρθώσατε νὰ νανακαλύψητε τὸ μέρος ἐνθα εὐρίσκετο, εἶπεν ὁ Μώνξ. Ἄλλ' ὅπου ἡ φιλία ναυαγεῖ, τὸ μῖσος ἐνίοτο ἐπιτυγχάνει· ἐρευνήσασα ἐπὶ ἐν ὁλόκληρον ἔτος, ἡ μήτηρ μου ἠδυνήθη ἐπὶ τέλους νὰ νανακαλύψῃ τὸ κοράσιον.

— Καὶ τὸ ἔλαβε μεθ' ἑαυτῆς;

— Ὁχι. Οἱ χωρικοὶ ἦσαν πτωχοὶ, καὶ ἤρχισαν, ὁ σύζυγος τοῦλάχιστον, νὰ δημιονώσῃ διὰ τὸ βάρος, ὅπερ ἀνέλαβον· ὅθεν τοῖς ἀρῆκε τὸ παιδίον, δοῦσα αὐτοῖς συγχρόνως ἐλάχιστον χρηματικὸν ποσὸν, καὶ ὑποσχεθεῖσα νὰ ποστέλλῃ τακτικῶς χρήματα πρὸς συντήρησιν του, ὅπερ, ἐννοεῖται, δὲν ἔκαμιν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ πενία καὶ ἡ δυσχερέσειά των δὲν ἐφάνησαν αὐτῇ ἀρκοῦντα ἐχέγγυα περὶ τῆς μελλούσης δυστυχίας τοῦ κορασίου, τοῖς διηγήθη τὴν ἱστορίαν τῆς ἀτιμίας τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, προσθεῖσα καὶ λεπτομερεῖας μυσικωτάτας, καὶ τοῖς παρήγγειλε νὰ το ἐπιβλέπωσιν ἐπιμελῶς, διότι ὡς καρπὸς ἀθεμίτου ἔρωτος καὶ ὡς μέλος ἀτίμου οἰκογενείας, ἀργὰ ἢ γρήγορα ἤθελεν ἐξοκεῖλει. Ἡ πτωχὴ οἰκογένεια ἐπίστευσεν εἰς τὴν διήγησιν, καὶ τὸ κοράσιον ἔζη βίον οἰκτρὸν μέχρις οὗ γραῖά τις χήρα, κατοικοῦσα τότε ἐν Τσέστερ, ἰδοῦσα αὐτὸ κατὰ τύχην, τὸ εὐπλαγχνίσθη καὶ τὸ παρῆλθε μεθ' ἑαυτῆς. Καίτοι πολλὰς κατεβάλομεν προσπαθείας, τὸ κοράσιον ἔμεινε παρὰ τῇ γραίᾳ κυρίᾳ καὶ ἔζη εὐτυχές· δὲν τὴν εἶχον ἰδεῖ πλέον πρὸ πολλοῦ, ἀλλ' ἐπανεῦρον τὰ ἔχνη της μόλις πρὸ τινῶν μηνῶν.

— Τὴν βλέπετε τώρα;

— Ναι, στηρίζεται εἰς τὸν βραχίονά σας.»

Ἡ Ῥόζα ὀλίγον ἔλειψε νὰ λιποθυμήσῃ. Ἡ κυρία Μαιυλάν περιπτυσσάμενη αὐτὴν, ἀνεφώνησεν· «Εἶσαι καὶ μένεις ἡ ἀγαπητὴ μας ἀνεψιά. Τὸ προσφιλέστατόν μοι τέκνον! Δι' ὅλους τοὺς

θησαυροὺς τοῦ κόσμου, δὲν θὰ ἔστεργον νὰ σε χάσω.

— Εἴθε ἡ μόνη φίλη μου, εἶπεν ἡ Ῥόζα δακρύουσα, καὶ μὲ ἡγαπήσατε πάντοτε ὡς μήτηρ φιλόστοργος. Ἡ καρδίᾳ μου πνίγεται ἐκ τῆς συγκινήσεως. ὦ! πῶς θὰ δυνήθω νὰ ὑποφέρω ὅλα αὐτά!

— Ὑπέφερες πολὺ πλειότερα, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία Μαιυλάν ἀσπασθεῖσα αὐτὴν τρυφερῶς. Ἐδείχθης πάντοτε ἀγαθὴ καὶ θελκτικὴ κόρη, καθιστώσα εὐτυχεῖς τοὺς περιστοιχίζοντάς σε. Ἄλλ' ἰδὲ, πῶς φλέγεται τὸ παιδίον αὐτὸ ὑπὸ τοῦ πόθου νὰ σε σφίγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— ὦ! δὲν θὰ τὴν ἀποκαλέσω ποτὲ θεῖαν μου! ἀνεφώνησεν ὁ Ὀλιβερ, περιπτυσσόμενος αὐτὴν. Ἀδελφὴ μου, ἀγαπητὴ μου ἀδελφὴ! Ἄφ' ὅτου τὴν ἐγνώρισα, καί τι μοῦ ἔλεγεν εἰς τὴν καρδίαν μου νὰ τὴν ἀγαπῶ τόσῳ πολὺ. Ῥόζα, καλὴ μου Ῥόζα!»

Σεβασθῶμεν τὰ δάκρυα, τοὺς διακεκομμένους λόγους τῶν δύο ὀρφανῶν περιπτυσσομένων ἀλλήλους. Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀνεῦρον καὶ ἀπώλεσαν πατέρα, ἀδελφὴν, μητέρα· ἡ χαρὰ των ἦτο λύπης ἀνάμικτος, καὶ ὅμως τὰ δάκρυά των δὲν ἦσαν πικρά· διότι ἡ λύπη, μετριαζομένη διὰ τῶν τρυφερῶν καὶ ἡδέων ἀναμνήσεων, μετεβάλλετο σχεδὸν εἰς χαράν.

Ἐμειναν οὕτως ἐπὶ πολὺ μόνοι· τέλος ἐκρούσθη σιγὰ ἡ θύρα, καὶ ὁ Ὀλιβερ ἀνοίξας ἐξῆλθεν αὐτὸς καὶ εἰσῆλθεν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάν.

«Εἰσεύρω τὰ πάντα, εἶπεν οὗτος καθήσας πλησίον τῆς ἀξιεράστου νεάνιδος. Ἀγαπητὴ Ῥόζα, εἰσεύρω τὰ πάντα... τὰ εἴθευρα μάλιστα ἀπὸ τῆς χθὲς, — καὶ ἦλθον διὰ νὰ σοι ὑπομνήσω μίαν ὑπόσχεσιν. Μοὶ ἐπέτρεψας νὰ ἐπαναλάβω ἐντὸς ἔτους τὸ θέμα τῆς τελευταίας συνομιλίας μας· οὐχὶ ἵνα σε ἐξαναγκάσω νὰ μεταβάλλῃς ἀπόφασιν, ἀλλὰ νὰ καταθέσω πρὸ τῶν ποδῶν σου τὴν θέσιν καὶ τὴν περιουσίαν μου καὶ μηδὲν νὰ εἶπω, ἂν ἐπιμένῃς εἰς τὴν πρῶτην ἀπόφασίν σας.

— Οἱ αὐτοὶ λόγοι ὑφίστανται καὶ τώρα, εἶπεν ἡ Ῥόζα εὐσταθῶς. Εἵπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀπόψε συναισθάνομαι ὅποια εἶναι τὰ καθήκοντά μου πρὸς ἐκεῖνην, τῆς ὁποίας ἡ ἀγαθότης μὲ ἔσωσεν ἀπὸ βίου ἐλαιοῦ. Ὑφίσταμαι ἀγῶνα ἐνδόμυχον, προσέθηκεν ἡ Ῥόζα, ναι, ἀλλ' ὁ ἀγὼν οὗτος μὲ τιμᾷ. Εἶναι τραῦμα δεινὸν, ἀλλ' ἡ καρδίᾳ μου θὰ το ὑποστῇ.

— Αἱ ἀποκαλύψεις τῆς ἐσπέρας ταύτης... εἶπεν ὁ Ἑρρίκος.

— Αἱ ἀποκαλύψεις τῆς ἐσπέρας ταύτης, ὑπολαβούσα εἶπεν ἡ Ῥόζα, κατ' οὐδὲν μετέβηλον τὴν θέσιν μου.

— Σκληρύνεις τὴν καρδίαν σου κατ' ἐμοῦ, Ῥόζα.

— ὦ Ἑρρίκε, Ἑρρίκε! εἶπεν ἡ νεῆνις κλαί-

ουσα, πολὺ ἐπεθύμουν νὰ μοι ἦτο τοῦτο δυνατὸν, διότι δὲν θὰ ἔπασχον τοσοῦτον!

— Καὶ τί σε βιάζει νὰ ὑποβάλλῃς τὸν ἑαυτὸν σου εἰς τοιαύτην Οὐσίαν; εἶπεν ὁ Ἑρρίκος λαβὼν τὴν χεῖρά της. Ἀγαπητὴ Ῥόζα, σκέφθητι τί ἤκουσας ἀπόψε.

— Καὶ τί ἤκουσα; ἀνεφώνησεν ἡ Ῥόζα· ὅτι ὁ πατὴρ μου βαρέως φέρων τὴν ὕβριν τῆς οἰκογενείας του ἔφυγε μακρὰν παντὸς γνώριμου... Ἀρκετὰ εἶπομεν, Ἑρρίκε· ἄς διακόψωμεν αὐτὴν τὴν ἐμιλίαν.

— Ὁχι ἀκόμη! εἶπεν ὁ νέος, κρατήσας αὐτὴν, ἔτοιμον νὰ ἐγερθῇ. Ἐλπίδες, πόθοι, σχέδια, τὰ πάντα μετεβλήθησαν ἐκτὸς τοῦ πρὸς σὲ ἔρωτός μου. Δέν σοι προσφέρω πλέον ὑψηλὴν θέσιν ἐν διεφθαρμένῃ καὶ ἐξηχραιωμένῃ κοινωνίᾳ, ὑβρίζουσα τὰ πάντα, ἐκτὸς τῶν ἀξίων ὕβρεως. Ἀλλὰ σοὶ προσφέρω μίαν οἰκογενειακὴν ἐστίαν καὶ μίαν καρδίαν· ναι, προσφίλης Ῥόζα, ταῦτα μόνον ἔχω τώρα νὰ σοι προσφέρω.

— Τί ἐννοεῖς; ἐφέλλισεν ἡ νεῆνις.

— Ἐννοῶ, ὅτι τὴν τελευταίαν φορὰν, καθ' ἣν ἀπεχωρίσθην σοῦ, ἀπῆλθον σταθερὰν ἔχων ἀπόφασιν νὰ ἄρῳ ἐκ τοῦ μέσου τὰ ἀνύπαρκα κωλύματα τὰ ἐμποδίζοντα τὴν ἐνωσίν μας· μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ περιφρονήσω πάντα ὕβριστὴν τῆς καταγωγῆς σου, καὶ νὰ φύγω μακρὰν τῆς κοινωνίας, ἐν ᾗ σὺ δὲν θὰ ἠδύνασο νὰ ζήσῃς· ὅπερ καὶ ἔπραξα. Ἐξηφανίσθησαν καὶ προστάται καὶ ἰσχυροὶ συγγενεῖς· ὑπάρχουσιν ὅμως ἐν Ἀγγλίᾳ φαιδραὶ ἐξοχαὶ καὶ διαγελῶντα τοπεῖα καὶ πλησίον χωρικῆς τινοῦ ἐκκλησίας, ἧς ἐγὼ θὰ ἦμαι ὁ ἐφημέριος, ἐγείρεται ἀγροτικὴ κατοικία ἐν ᾗ πλειότερον θὰ ὑπερφηανεύωμαι ζῶν μετὰ σοῦ, ὦ Ῥόζα, παρὰ ἐν μέσῳ τῶν μεγαλείων τοῦ κόσμου. Αὕτη εἶναι ἡ σημερινὴ κοινωνικὴ θέσις μου, ἣν καταθέτω πρὸ τῶν ποδῶν σου.

.....
— Πρέπει νὰ ἔχῃ κανεὶς μεγάλαν ὑπομονήν, διὰ νὰ περιμένῃ ἐρωτολήπτους ὅταν πρόκειται νὰ καθήσῃ εἰς τὸ τραπέζι,» εἶπεν ὁ κ. Γκρίμγουικ, ὅστις νυστάξας εἶχεν ἀποκοιμηθῇ ἐν τῷ ἐστιατορίῳ.

Καὶ πράγματι ἡ τράπεζα ἦτο πρὸ πολλοῦ ἔτοιμος, καὶ οὔτε ἡ κυρία Μαιυλάν, οὔτε ὁ Ἑρρίκος καὶ ἡ Ῥόζα, οἵτινες εἰσῆλθον ὁμοῦ, ἠδυνήθησαν νὰ δικαιολογηθῶσι προσκόντως.

«Ἐσκεπτόμην σπουδαίως νὰ φάγω τὸ κεφάλι μου ἀπόψε, εἶπεν ὁ κ. Γκρίμγουικ, διότι πολὺ ἐφοβούμην μήπως μείνω νηστικός. Θὰ λάβω τὸ θάρρος, μὲ τὴν ἀδειάν σας, νὰ σπασθῶ τὴν μελλόνυμφον.»

Ὁ κ. Γκρίμγουικ, ἄνευ περαιτέρω διατυπώσεων, ἠσπάσχετο τὴν Ῥόζαν, ἥτις ἤρπυσε. Τὸ παράδειγμα κατέστη κολλητικόν, καὶ ἠκολούθησαν αὐτὸ ὁ ἱατρὸς καὶ ὁ κ. Μπράουνλω. Τινὲς δὲ βεβαιοῦσιν ὅτι τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ Ἑρρίκος

Μαιυλάν ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ, ἀλλ' αὐθεντικαὶ μαρτυρίαι πιστοποιοῦσιν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπίθανον, διότι ἦτο νέος, καὶ ἐφημέριος μάλιστα.

«Ὀλιβερ, παιδί μου, εἶπεν ἡ κυρία Μαιυλάν, τί ἔγινες; καὶ διατί εἶσαι τόσῳ θλιμμένος. Διατί κλαίεις;»

Οἶμοι! ὁπόσαι προσδοκίαι μας διαψεύδονται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Πολλάκις αἱ ἐλπίδες, αἱ τὰ μάλιστα τιμῶσαι τὴν ἡμετέραν καρδίαν, ἐξαφανίζονται τάχιστα.

Ὁ Ὀλιβερ εἶχεν ἀπέλθει πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ παλαιοῦ φίλου του. Ἀλλ' ὁ μικρὸς Δίκ εἶχεν ἀποθάνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΝΑ'

Καὶ τελευταῖον.

Ὅσα ὑπολείπεται ἡμῖν νὰ διηγηθῶμεν δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν ἐν ὀλίγαις λέξεσι.

Πρὶν ἢ παρέλθωσι τρεῖς μῆνες ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τῆς Ῥόζας Φλέμιγκ μετὰ τοῦ Ἑρρίκου Μαιυλάν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ χωρίου, ἐν ᾗ ἐμελλε τοῦ λοιποῦ νὰ ἐξασκῇ τὸ εὐσεβὲς ἐπαγγέλμα· τοῦ ὁ νέος ἐφημέριος. Αὐθημερὸν δὲ κατέλυσαν ἐν τῇ παρακειμένῃ ἀγροτικῇ κατοικίᾳ των. Ἡ κυρία Μαιυλάν κατόκησεν ἐπίσης μετὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς νύμφης της, καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν εὐδαίμονα, βλέπουσα τὰ τέκνα της εὐτυχούντα.

Κατ' ἀκριβεῖς πληροφορίας ἡ περιουσία, ἣν ὁ Μώνξ μετὰ τῆς μητρός του κατησώτευσαν, ἀνῆρχετο μόλις εἰς ἐξακισχιλίας λίρας στερλίνας. Κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ πατρός ὁ Ὀλιβερ ἐδικαιούτο νὰ λάβῃ τὸ σύνολον, κατὰ πρότασιν ὅμως τοῦ κ. Μπράουνλω, διενεμήθη αὐτὴν εὐχαρίστως μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅπως μὴ ἀφαιρῇ αὐτὸν τὰ μέσα τοῦ νὰ βελτιωθῇ.

Ὁ Μώνξ ἐτήρησε τὸ ὄνομα τοῦτο· ἀπῆλθεν εἰς Ἀμερικὴν, ἐνθα εἰς διαφόρους ἀσωτείας κατεσπατάλησε τὴν ἐναπολειφθεῖσαν αὐτῷ περιουσίαν· φυλακισθεὶς διὰ τι ἐγκλημα, προσεδόθη ὑπὸ νόσου καὶ ἀπέθανε.

Ὁ Φέιγγιν, οὗ τὴν ἐνοχὴν κατάδηλον ἐποίησαν αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ Κλαίουπολ, καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ κακούργου δικαίου, ἀπηγχονίσθη ἐπὶ τῆς πρὸ τῆς Νηουγκάιτ πλατείας. Τὰ δὲ κυριώτερα μέλη τῆς συμμορίας αὐτοῦ ἀπέθαναν ἐπίσης μακρὰν τῆς πατρίδος των, ἐν οἰκτρᾷ καταστάσει.

Ὁ κ. Μπράουνλω, υἱοθετήσας τὸν Ὀλιβερ, κατόκησε μετὰ τῆς οἰκονόμου του καὶ αὐτοῦ εἰς οἰκίαν τινα, μίλιον ἀπέχουσαν τοῦ προσφυτερίου, ἐνθα διέμενον οἱ ἀγαθοὶ του φίλοι, ἐκπληρῶν οὕτω τὸν διακαέστατον πόθον τοῦ παιδός, ὅστις δὲν ἤθελε νὰ ποχωρισθῇ τῶν εὐεργετῶν του.

Ὁ δὲ ἱατρὸς μετὰ τοὺς γάμους ἐπανῆλθεν εἰς Τσέρτσυ, ἐνθα μακρὰν τῶν φίλων του δὲν θὰ ἐβράδυνε νὰ καταστῇ σκυθρωπὸς καὶ μελαγχ-

χολικός, ἂν διάφορον εἶχε χαρακτῆρα. Καὶ ἔμεινε μὲν ἐκεῖ ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς μῆνας, ἀλλὰ προφασιζόμενος ὅτι τὸ κλίμα τοῦ Τσέρτσου ἦν ἐπιβλαβές εἰς τὴν υἱειάν του, παρέδωκε τὴν πελατεῖαν του εἰς τινα συνάδελφον, καὶ ἐνοικιάσας οἰκίαν τινὰ εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ χωρίου, ἐν ᾗ ἐφημέρευεν ὁ φίλος του, ἀποκατέστη ἐκεῖ. Ἐπεδόθη εἰς τὴν κηπουργικὴν, τὴν ἀλιεῖαν, τὴν λεπτουργίαν, καὶ διεκρίθη μάλιστα καὶ κατέστη περιώνυμος, ὥστε ἤρχοντο πολλοὶ καὶ τὸν συνεβουλεύοντο ἀπὸ τὰ πέριξ χωρία.

Προτοῦ νάναχωρήσῃ ἐκ Τσέρτσου συνέδεσε γενοτάτην φιλίαν μετὰ τοῦ κ. Γκρίμγουικ. Πολάκις δὲ οὗτος τὸν ἐπεσκεπτετο, καὶ κατὰ τὰς ἐπισκέψεις του κατεγίνετο καὶ αὐτὸς εἰς τὴν κηπουργικὴν, τὴν ἀλιεῖαν καὶ τὴν λεπτουργικὴν, μετὰ μεγάλου μὲν ζήλου, ἀλλὰ διὰ τρόπου ὅλως ἰδιάζοντος, αἰετοπετο δὲ διῆσχυριζετο, ἐπὶ ποιῶν τοῦ νὰ φάγῃ τὸ κεφάλι του, ὅτι ἡ μέθοδος του ἦτο ἡ ἀρίστη. Τὴν κυριακὴν δὲ συνειθίζε νὰ ἐπικρίνῃ τὴν διδασκίαν, ὅπως παροργίζῃ τὸν νέον ἐφημέριον, ἂν καὶ ἰδιαιτέρως ὠμολόγει τῷ ἱατρῷ ὅτι ἡ διδασκίαν τῷ ἤρρεσεν ὑπερβαλόντως, ἀλλὰ προετίμα νὰ μὴ το λέγῃ. Ὁ κύριος Μπράουνλ συνειθίζει συχρὰ νὰ χαριεντίζεται σκώπτων αὐτὸν διὰ τὰς περὶ τοῦ Ὀλιβερ προρρήσεις του, καὶ ὑπενθυμίζων αὐτῷ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην, καθ' ἣν ἐκάθηντο πλησίον τῆς τραπέζης, ἔχοντες πρὸ αὐτῶν τὸ ὥρολόγιον καὶ ἀναμείνοντες τὴν ἐπάνοδον τοῦ παιδίου. Ὁ κ. Γκρίμγουικ ὅμως διατείνεται, ὅτι οὐδόλως ἠπατήθη, ἀφ' οὗ πραγματικῶς ὁ Ὀλιβερ δὲν ἐπανῆλθε καὶ μετὰ ταῦτα καγχάζει, ὅπερ ἐπαυξάνει τὴν φαιδρότητά του.

Ὁ κύριος Νῶε Κλαίμπολ, δοθείσης αὐτῷ χάριτος διότι κατήγγειλε τὸν Ἰουδαῖον, κατενόησεν ὅτι τὸ ἐπάγγελμά του δὲν ἦτο ὅσον ἐπόθει ἀσφαλές, καὶ ἐσκέφθη νὰ εὑρῇ πόρον ζωῆς οὐχὶ πολὺ κοπιαστικόν· μετὰ ὥριμον σκέψιν κατετάχθη εἰς τὴν μυστικὴν ἀστυνομίαν, καὶ ἀπολαμβάνει πολλὰ ἐκ τοῦ νέου ἐπαγγέλματός του· ἰδοὺ δὲ τίνι τρόπῳ. Ἐκάστην κυριακὴν ἐξέρχεται κατὰ τὴν ὥραν τῆς λειτουργίας μετὰ τῆς Καρλόττας, κοσμίως ἐνδεδυμένης· αὕτη λιποθυμεῖ πρὸ τῆς θύρας καπηλείου τινός. Ὁ Νῶε, διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ συνέλθῃ εἰς ἐαυτήν, ζητεῖ πεντήκοντα λεπτῶν οἰνόπνευμα, ὅπερ ὁ κάπηλος χορηγεῖ ἐκ φιλάνθρωπίας· ἀμέσως ὅμως ὁ Νῶε καταγγέλλει αὐτὸν ἐπὶ παραβάσει ἀστυνομικῆς διατάξεως, συντάσσει τὴν ἐκθεσίν του καὶ λαμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ προστίμου. Ἀλλοτε λιποθυμεῖ ὁ ἴδιος, ἀλλὰ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι τὸ αὐτὸ πάντοτε.

Ὁ κύριος καὶ ἡ κυρία Μπάμμπλ μετὰ τὴν παῦσιν των περιελθόντες εἰς ἐσχάτην ἐνδειαν ἠναγκάσθησαν νὰ καταφύγωσιν ὡς πτωχοὶ εἰς αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ πτωχοκομεῖον, ἐν ᾗ διέκειτο

ὡς κυρίαρχοι. Τινὲς ἤκουσαν τοῦ κ. Μπάμμπλ λέγοντος, ὅτι ἐκ τῆς δυστυχίας καὶ τῆς καταπτώσεώς του δὲν τῷ ἀπέμεινεν οὐδὲ ἡ δύναμις νὰ χαρῇ διὰ τὸν ἀπὸ τῆς συζύγου του χωρισμόν.

Ὁ δὲ κ. Τζάιλς καὶ ὁ Μπρίττλς εὐρίσκονται πάντοτε εἰς τὴν θέσιν των, ἂν καὶ ὁ μὲν πρῶτος κατέστη φαλακρὸς, τοῦ δὲ δευτέρου ἐλευκάνθησαν αἱ τρίχες. Κοιμῶνται μὲν εἰς τὸ πρεσβυτέριον, ἀλλ' ὑπηρετοῦσιν ἐξ ἴσου τὴν κυρίαν Μαιυλάη καὶ τὰ τέκνα τῆς, τὸν Ὀλιβερ, τὸν κ. Μπράουνλ καὶ τὸν κ. Λόσπερν, ὥστε οἱ χωρικοὶ δὲν εἰξεύρουσιν εἰς τίνος τὴν ὑπηρεσίαν ἰδίως ἀνήκουσιν.

Ὁ κύριος Τσάρλυ Μπέιτς, τρομάξας ἐκ τοῦ κακουργήματος τοῦ Σάικς, ἐσκέφθη ὅτι προτιμότερος ὅπως δήποτε εἶναι ὁ ἐντιμὸς βίος. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ καλύψῃ τὰ σφάλματα τοῦ παρελθόντος διὰ βίου ἐντίμου καὶ ἐργατικοῦ. Καὶ κατ' ἀρχάς μὲν πολὺ ὑπέφερε μέχρις οὗτου συνειθίσῃ· ἀλλ' ὀλιγαρχὴς ὢν καὶ ἀγαθὴν ἔχων θέλησιν κατίσχυσε νὰ ἐξαλείψῃ τὰ ἐλαττώματά του, καὶ ἀφ' οὗ πρῶτον ἐγίνε γεωργὸς καὶ εἴτα ἀμαξεύς, εἶναι νῦν ὁ φαιδρότερος κτηνοτρόφος τοῦ Νορδαμπτονσχάιρ.

Πλησίον τοῦ βωμοῦ τῆς παλαιᾶς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου ὑπάρχει λευκὴ μαρμαρίνη πλάξ, ἐφ' ἧς ἀναγινώσκεται ἐν μόνον ὄνομα: Ἀγνή. Ὑπὸ τοὺς θόλους τοῦ τάφου ἐκείνου οὐδὲν ὑπάρχει φέρετρον, καὶ εἴθε πολὺς ἔτι νὰ παρέλθῃ χρόνος προτοῦ νὰ ἐγγραφῶσιν ἐπὶ τῆς πλακῆς καὶ ἄλλα ὀνόματα! Ἀλλ' ἂν αἱ ψυχαὶ τῶν τεθνεώτων κατέρχωνται εἰς τὴν γῆν πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ὑπὸ τῆς ἀγάπης καθιερωμένων τόπων... τῆς ἐπιζώσης τοῦ θανάτου ἀγάπης, τῆς ἀγάπης ἐκείνων οὗς ἐγνώρισαν ἐπὶ τῆς γῆς, τίς οἶδε ἂν μὴ περιπλανᾶται ἐνίοτε ἡ ψυχὴ τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης περὶ τὸ κενοτάφιον... καίτοι εὐρίσκειται τοῦτο ἐν τῷ ἡγιασμένῳ τῆς ἐκκλησίας τόπῳ, καίτοι ἡ ταλαίπωρος κόρη εἶχε ζῶσα ἀποπληνηθῇ τῆς εὐθείας ὁδοῦ!

**Π

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Συνδρομητριά τις τῆς «Ἑστίας» ἐκ Χίου, ἐκαινοποίησεν ἡμῖν τὰ ἐπόμενα:

Ἄν θέλῃς νὰ ἔχῃς ἄριστα κουλούρια θές 100 δράμια ἐλαίου νὰ καύσῃ, ἀνάμιζον ἔπειτα μὲ αὐτὸ 1½ ὀκάν ἄχνης (farine) καὶ ἀκολούθως ῥίπον ἐντὸς τοῦ μίγματος 100 δράμια ζαχαρώς, 100 δράμια cognac, 100 δράμια οἴνου λευκοῦ καλῆς ποιότητος καὶ 20 λεπτῶν ῥακὴν. Ἀφ' οὗ τὸ ὅλον ζυμωθῇ καλῶς καὶ τριβῇ πλάττεται καὶ τὰ κουλούρια εἶνε ἔτοιμα διὰ τὸν φούρνον. Οὕτως ἀποφεύγεις τὰ προζύμια καὶ τὰ λοιπὰς ἐνοχλήσεις.

ΑΘΗΝΑΙ, ΤΥΠΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 14.

